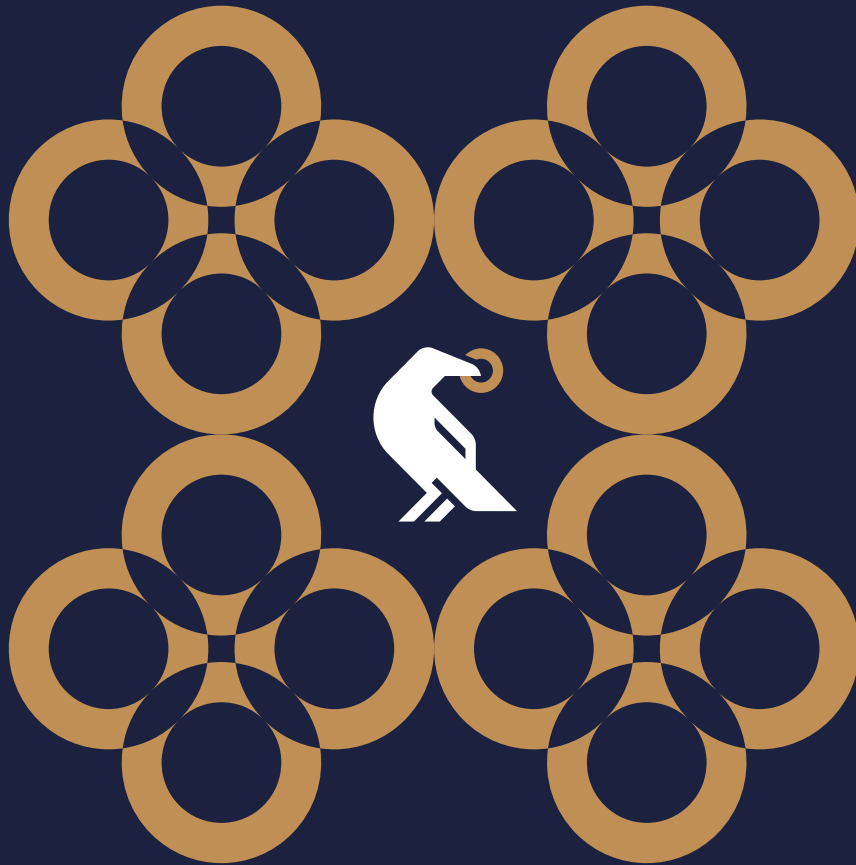


Corvinus

Duális Kézikönyv



2021. április

SZÉCHENYI 



MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális
Alap



BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

Szerkesztette:

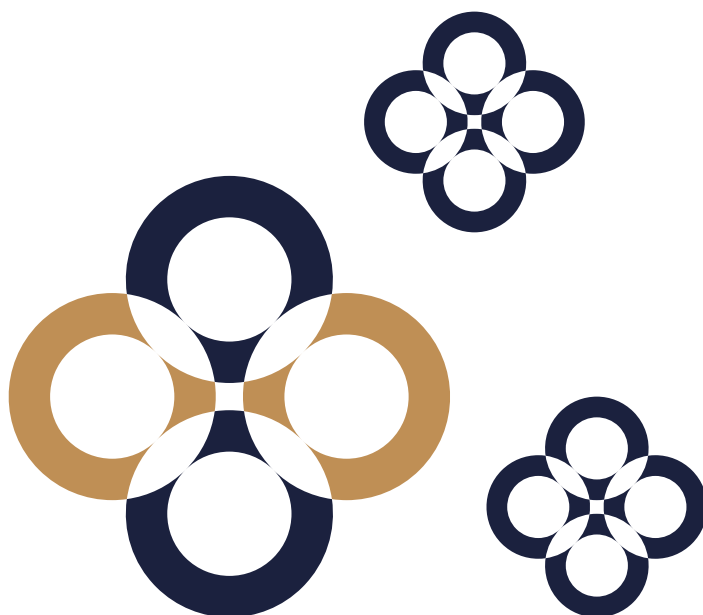
Balogh Emese Katalin, Bíró Barbara, Kováts Gergely, Marcalekné Kormos
Cecília, Mocsonoky Anna, Pálvölgyi Krisztián, Sólyom Andrea

Felelős kiadó:

Lánczi András

Kiadja:

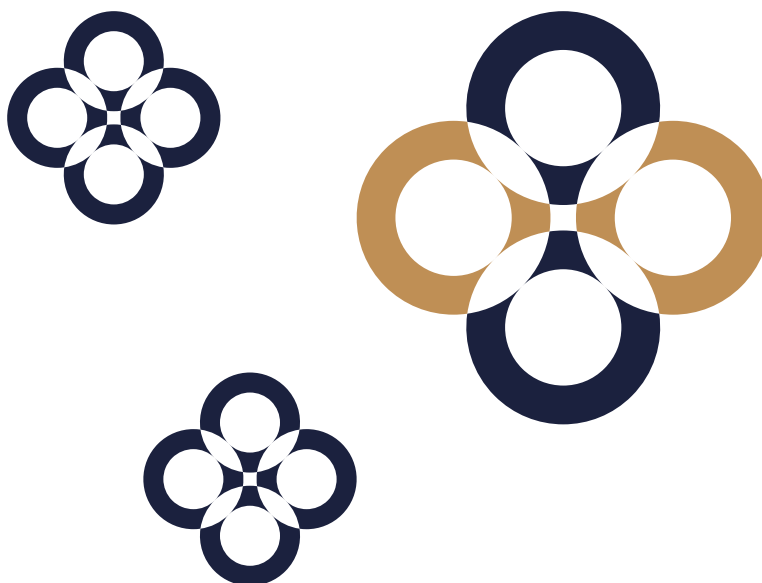
a Budapesti Corvinus Egyetem Digitális Nyomdája



Tartalom

1. A duális képzésről röviden	5
2. Mi a duális képzés?	7
Duális képzés vagy szakmai gyakorlat?	7
Miért éri meg részt venni a duális képzésben?	8
Milyen kihívásai vannak a duális képzésnek a különböző szereplők nézőpontjából?	II
3. Bekerülés a duális képzésbe	13
Hogyan válik egy felvételiző duális hallgatóvá?	14
Hogyan válhat egy egyetemista hallgató duális hallgatóvá?	17
Szerződés a hallgatókkal	17
Munkabér, szakképzési hozzájárulás, adókedvezmények	17
4. A képzés folyamata	20
a Budapesti Corvinus Egyetemen	20
Elmélet és gyakorlat kapcsolódása a duális képzésben	20
Hogyan épülnek fel a Budapesti Corvinus Egyetem duális képzései?	21
A képzések felülvizsgálata	22
A duális képzés ütemezése a félévben	23
A duális tantárgyak oktatása	24
A duális hallgatók értékelése	27
A duális tárgyak oktatásába bekapcsolódó céges szereplőkkel kapcsolatos elvárások	29
A duális képzésekbe való bekapcsolódás más formái	29
A duális partnerek támogatása a képzésben	30
A képzések lebonyolításával kapcsolatos határidők és adminisztrációs kötelezettségek	30
5. A duális hallgatók szervezeti beilleszkedésének támogatása	31
A duális hallgatók helyének, szerepének tisztázása a szervezeten belül	31
A duális képzést és hallgatót támogató partneri szerepek kialakítása	32
A mentorok kiválasztása és felkészítése	33
A munkatársak informálása és felkészítése	35
Orientációs nap szervezése	35
Biztonságot adó, ugyanakkor ösztönző munkakörnyezet biztosítása	35

6. A duális képzés minőségbiztosítása	37
A duális képzések minőségbiztosításának szintjei	37
7. A fontosabb határidők és adminisztrációs kötelezettségek összefoglalása	39
A képzések meghirdetésével kapcsolatos határidők és adminisztrációs kötelezettségek	39
A képzések lebonyolításával kapcsolatos határidők és adminisztrációs kötelezettségek	40
8. A duális képzések egyetemi felelősei, kapcsolattartói	41
Operatív kapcsolattartók	41
Alapképzési szakok felelőse	41
Mesterképzési szakok felelőse	42
9. Mellékletek	43
A hallgatói munkaszerződésre vonatkozó tartalmi előírások	43
A duális képzéssel kapcsolatos fontosabb jogszabályok	45
Elvárt kompetenciák a duális alap-, illetve mesterszakot elvégző hallgatóktól	46



1. A duális képzésről röviden

A kiadvány célja, hogy összefoglalja a Budapesti Corvinus Egyetem duális formában induló képzéseivel kapcsolatos gyakorlati tudnivalókat és útmutatást nyújtson a duális képzés tervezéséhez, működtetéséhez a jelenlegi és a leendő duális partnerek számára.

A duális képzések 2016-ban jelentek meg a Budapesti Corvinus Egyetem képzési kínálatában. A duális képzés alapvető sajátossága, hogy a hallgató a képzési idő meghatározott részét – az egyetem és a duális partner által előre egyeztetett módon – a duális partnernél tölti szakmai feladatokat végezve.

Az egyetem duális képzései két kivételtől eltekintve az új Székesfehérvári Campuson koncentrálódnak a város gazdag partnerkínálatára építve. A gazdasági szereplők Székesfehérvár Megyei Jogú Város iránti elkötelezettsége és együttműködésre való nyitottsága lehetővé teszi, hogy az itteni hagyományos és duális képzések alulról szerveződve, valóban a helyi igényekre reagálva fejlődjenek, és így az akadémiai és az üzleti világ még szorosabban össze tud kapcsolódni. A Budapesti Corvinus Egyetem által indított gazdálkodási és menedzsment (BSc), pénzügy és számvitel (BSc), turizmus-vendéglátás (BSc), valamint sportközgazdász mesterképzés (MSc) szakok így duális képzési formában is elérhetők Székesfehérváron. Emellett Budapesten duális formában is végezhetőek a számvitel (Msc) és az ellátásilánc- menedzsment (MSc) szakok, így a budapesti cégeknek is lehetőségük van duális képzésekben való közreműködésre.

A duális képzés elindítása óta tanévről tanévre egyre nagyobb számban választják a hallgatóink ezt a képzési formát. A 2020/2021-es tanév tavaszi félévében aktuálisan 78 hallgató tanul duális képzési formában 26 duális partnerünknel.

A duális képzési modell sok szempontból eltér az egyetem megszokott képzési gyakorlatától. A képzési formából adódó speciális hallgatói igények és kihívások kezelése, a partnerek nagy száma és a képzési folyamatban való részvétele mind olyan elemek, amelyek a duális képzések tervezését és menedzselését kiemelten nehézvé teszik. A duális képzési forma minden résztvevőtől komoly idő- és erőforrás-befektetést kíván, ugyanakkor ez a működésmód minden résztvevő számára pozitív hozadékokkal jár.

A duális hallgató számára a duális képzés azért kiemelkedő lehetőség, mert alkalmat nyílik valós munkakörnyezetben kipróbálni az egyetemen szerzett tudását, sőt, a tapasztalatokat vissza is csatornázhatja az egyetem falai közé, így inspirálva a többi hallgatót és tovább mélyítve saját tanulását.

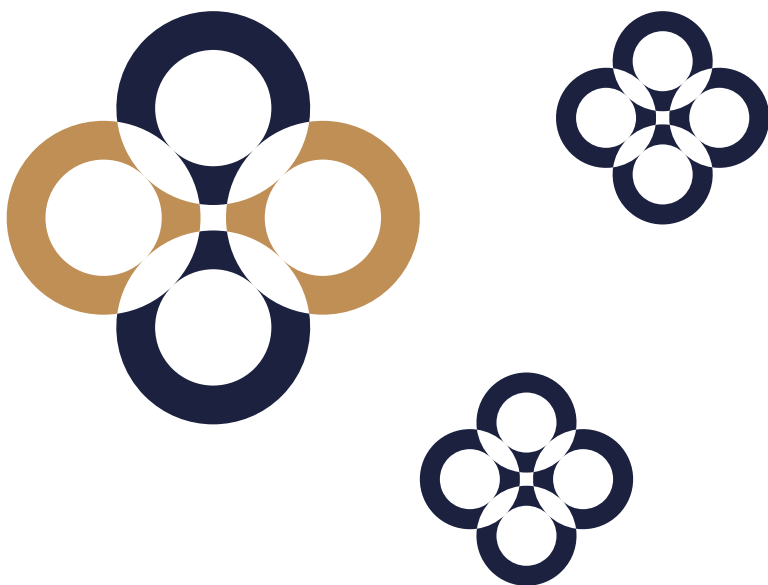
A duális partner számára a duális képzési forma azt kínálja, hogy beleláthat az egyetemi képzésbe, és bizonyos keretek között formálhatja is annak tartalmát. Emellett a duális partner már tanulmányaik alatt megismerheti

azokat a hallgatókat, akik leendő munkavállalói lehetnek, és szakmai fejlődési folyamataikra is direkt hatással lehet. Így amikor ezek a hallgatók befejezik képzésüket, az egyetem duális partnerei már jól ismert szakemberekből válogathatnak, akik az előző félévek során bizonyították rátermettségüket. Ezért a Corvinus duális partneri státusz versenyelőnyt jelenthet egy cég vagy szervezet számára a hasznos munkaerő felkutatása, meghívása és alkalmazása szempontjából. Nem szabad arról sem megfeledkezni, hogy a duális hallgatók mentorálása a mentori szerepet vállaló vállalati szereplők vezetői képességfejlesztésének egy lépcsőfokát is jelentik.

Az egyetem számára a duális képzési modell lehetőséget nyújt arra, hogy nagyon gyakorlatközelű és páratlanul gazdag szakmai tapasztalatokat kínál a képzést biztosítson, illetve a végzés utáni azonnali elhelyezkedés lehetőségét ajánlja leendő hallgatóinak. Emellett az egyetem számára a duális partnerekkel való együttműködés tanulási lehetőséget is jelent, mert egy rugalmasabb, a munka világának igényeire kiemelten figyelő képzési kultúra kialakításának lehetőségét hordozza.

Ezzel összefüggésben érdemes megjegyezni, hogy a Budapesti Corvinus Egyetem az európai trendekkel összhangban mozdult el a kompetenciákra építő, a munka világának képességigényeiből (az ún. tanulási eredményekből) kiinduló, kimeneti szemléletű képzéstervezés irányába. Ehhez a szemlélethez hallgatói aktivitásra, komplex projektfeladatokra építő korszerű tanulásmódszertan is társul. A duális képzések természetükből adódóan jó alanyai e folyamatnak, és egyben katalizátorai is a képzési kultúraváltásnak.

Amennyiben az Ön cége, intézménye részese kíván lenni a duális képzési műhelymunkának, amennyiben szeretnének részesei lenni kiemelkedő gazdasági szakemberek – gazdag szakmai tapasztalatokkal rendelkező leendő munkatársak – képzésének, szakmai fejlesztésének, akkor a Corvinus Egyetem örömmel hívja meg Önöket duális partnerei közé.



2. Mi a duális képzés?

A duális képzés olyan gyakorlatigényes alapképzési és mesterképzési szakon folytatott képzés, amelyben a szakmailag minősített szervezeteknél folyó gyakorlati képzések tartalmuknál, a duális partnernél töltendő megnövelt óraszámuknál, valamint a megszerzett munkatapasztalatnál fogva növelik a hallgatók szakmai kompetenciáját, vállalati ismereteit és erősítik a rugalmas kapcsolódás képességét a különböző szervezeti kultúrákhoz. E képzési rendszer segítségével olyan munkaerő kerül ki a felsőoktatásból, amely azonnal, többéves továbbképzés és további anyagi ráfordítás nélkül képes belépni a munka világába. Ezáltal gyors és hatékony eszköz a minőségi munkaerőhiány kezelésére.*

A gyakorlatban ez a képzési forma úgy valósul meg, hogy a duális hallgatók az oklevélhez szükséges szakmai kompetenciák egy részét nem az egyetemen, hanem egy duális partnernél szerzik meg általában komplexebb projektfeladatok formájában. Ezek a projektfeladatok a praktikus, gyakorlati tudás megszerzésén túl az egyetemen megismert absztrakt elméleti modellek, elemzési eszközök kipróbálásában, mélyebb megértésében is segítenek. A hallgatók a képzési idő jelentős részét – a szorgalmi időszakban heti 2 napot – a duális partnernél töltik, ahol a képzés szempontjából releváns gyakorlati feladatokat és tevékenységeket végeznek, vállalati tréningeken vesznek részt. Ezeket az egyetem és a duális partner előzetesen rögzíti annak érdekében, hogy a hallgató teljesíteni tudja a diplomaszerzés feltételeit.

Duális képzés vagy szakmai gyakorlat?

A duális képzés más, mint a vállalati gyakornokság vagy a (kötelező) szakmai gyakorlat. Míg a szakmai gyakorlat jellemzően 12 hetes, addig a duális képzés a diploma megszerzésének teljes idejére kiterjed (2-3,5 év). Amíg a szakmai gyakorlat általában lazán kontrollált tevékenységforma, addig a duális hallgató partnernél végzett tevékenységének kereteit – és sok esetben a tartalmát is – a duális partner és az egyetem közösen és részletekbe menően gondolja át. A duális képzés esetében a hallgató munkáját duális mentor támogatja, aki a partnerszervezet tapasztalt munkavállalója, sok esetben

* A duális képzés a 2011. évi CCIV. törvény a nemzeti felsőoktatásról 108. § 1.b pontja szerint: „a műszaki, informatika, agrár, természettudomány, egészségtudomány vagy gazdaságtudományok képzési területén indított gyakorlatigényes alapképzési szakon, szociális munka alapképzési szakon, illetve a felsorolt képzési területhez tartozó mesterképzési szakon folytatott képzés azon formája, amelyben a szak – képzési és kimeneti követelményeknek megfelelően meghatározott, teljes idejű, a képzési időszakra, a képzés módszereire, a tanórára, a megszerzett tudás értékelésére egyedi rendelkezéseket tartalmazó – tanterve szerint a gyakorlati képzés a Duális Képzési Tanács által meghatározott keretek között, minősített szervezetnél folyik”.

vezetői pozíciót betöltő kolléga. A mentor mind a komplex szakmai feladatok megvalósításában, mind a munkahelyi csapatba való beilleszkedésben segíti a duális hallgatót. A gyakornokokkal ellentétben a duális hallgató meghatározott bérért és meghatározott munkaidőben dolgozik, teljes értékű munkavállalóként kezelik.

Miért éri meg részt venni a duális képzésben?

A duális képzés a hallgató, a duális partner (amely lehet gazdálkodó szervezet, nonprofit szervezet vagy költségvetési szerv is) és a felsőoktatási intézmény szoros együttműködésére épül. E szereplők közös céllal, ugyanakkor eltérő motivációkkal vesznek részt a képzésben, így eltérő perspektívából látják, élik meg a folyamatot. Az eltérő érdekek és nézőpontok tudatosítása azért fontos, mert a duális képzés akkor lehet hosszú távon sikeres és fenntartható, ha mindhárom kulcsszereplő úgy érzi, hogy a képzésre fordított erőforrás és idő megtérül a számára.

A duális partner motivációi, szándékai

A duális partnerek elsősorban azért vállalják a duális képzésekben való részvételt, mert a leendő munkatársaikat így már azok egyetemi tanulmányai alatt módjuk van kiválasztani, munkakapcsolatban megismerni, és a saját céges/szervezeti kultúrájuknak megfelelően formálni. A duális hallgató későbbi beválása így biztosabban jósolható, illetve a duális hallgatók így nem igényelnek hosszú és költséges átképzést vagy továbbképzést, hiszen az adott duális partner számára fontos specifikus szakmai tudást ezek a hallgatók már az egyetemi képzés alatt megszerzik, illetve az adott szervezet kultúrájával és értékeivel is megismerkednek a duális tanulmányaik alatt. Ez nagy érték a duális partnerek számára.

A duális képzésben a hallgatóval való együttműködés sokkal intenzívebb és hosszabb, mint ami egy hagyományos gyakornoki program esetén megszokott, ezért a duális partnernek több ideje van kölcsönös bizalomra és partnerségre épülő kötelezettségek kiépíteni a duális hallgatóval. Az ilyen alapokra épülő munkakörnyezetet a duális hallgatók nagyra értékelik, ezért míg a gyakornoki helyek nagy részét a hallgatók “ugródeszkának” tekintik, addig a fluktuáció a duális képzésben részt vevő hallgatók esetében sokkal kisebb. Ez is előnyös a duális partnerek számára, hiszen így az az erőforrás és idő, amit a hallgató fejlesztésére fordítottak, nagyobb eséllyel kamatozik majd a saját cégükben, szervezetükben.

A duális képzésben résztvevő cégeknek és szervezeteknek emellett direktebb ráhatásuk van az egyetemi képzések tartalmára és fókuszaira, mint más cégeknek, ami a saját kompetenciaigényeik hatékonyabb érvényesüléséhez vezethet az egyetemi képzések fejlesztése során. Emellett persze az egyetemekkel folytatott stratégiai együttműködésnek a duális képzésen túlmutató előnyei is lehetnek a partnercégek/szervezetek számára.

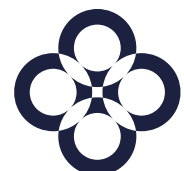
A duális partnerek tehát elsősorban abban érdekeltek, hogy más cégekkel/szervezetekkel összevetve relatív korán válogathassanak az egyetemi hallgatók közül, hogy hatásuk legyen az egyetemi képzés tartalmára, hogy a munkaerő-kiválasztási folyamataik kevésbé kockázatosak legyenek, hogy a cég/szervezet irányában elkötelezett munkaerőt kapjanak, illetve hogy az egyetemi képzés utáni átképzés/továbbképzés költségeit megspórolják.

A hallgatók motivációi, szándékai

A hallgatók számára a duális képzés elsősorban azért vonzó, mert már az egyetemi képzés alatt módjuk van komoly, többéves szakmai tapasztalatot szerezni valódi munkakörnyezetben egy általuk választott, számukra vonzó céges/szervezeti környezetben. Itt arra is lehetőségük van, hogy az egyetemen megtanult modelleket, megközelítéseket azonnal elkezdjék valós szakmai kihívások, problémák kezelésére és megoldására használni. Az így szerzett tapasztalatokat pedig visszavihetik az egyetemi képzésbe, és ott az oktatók segítségével értelmezhetik azokat. Ez a gyakorlatközeliség az akadémiai környezetben tanult fogalomrendszerek, modellek, eszközök mélyebb megértését teszi lehetővé a duális hallgatók számára. Ezzel pedig a hallgató sokat nyer. Amennyiben a duális hallgatók a duális partner számára is meggyőző teljesítményt nyújtanak, a képzés utáni elhelyezkedésük is biztosított, és ez a biztonság szintén vonzó ajánlat egy pályakezdőnek. Természetesen a rendszeres havi jövedelem lehetősége is komoly érv a hallgatók számára a duális képzési forma mellett. A duális hallgató tehát elsősorban biztosabb pályakezdést és kapcsolati tőkét, gyakorlatközelit képzést és rendszeres havi fizetést akar, és ezekért az előnyökért cserébe – a nem duális formában tanuló hallgatókkal összevetve – kész komoly többletterhelést is vállalni.

Az egyetem motivációi, szándékai

Az egyetem elsősorban azért motivált a duális képzések tervezésére és szervezésére, mert ez a képzési forma vonzó lehet az elkötelezett és tehetséges hallgatók számára főleg akkor, ha a felsőoktatási intézmény magas presztízsű partnereknél tud duális helyet kínálni hallgatói számára. A gazdaságtudományi képzések esetében a duális hallgatók száma jóval alacsonyabb, mint például a mérnökképzések esetében, ezért a Budapesti Corvinus Egyetemen a duális hallgatói státusz egyfajta tehetséggondozó funkciót is hordoz. A duális képzés további előnye az egyetem számára, hogy a szokásosnál szorosabb együttműködéseket tud kiépíteni a duális partnerekkel. A munka világának szereplőivel való szoros kapcsolat pedig lehetővé teszi számára azt, hogy javítsa a képzési minőségén az aktuális, konkrét piaci igények figyelembevételével. A duális képzési forma emellett lehetőséget nyújt innovatív tanulásszervezési megoldások kipróbálására, amelyeket később az egyetem egyéb képzéseiben is adaptálhat.



A duális partner motivációi	▶ A szükséges munkaerő biztosítása lojális, a szervezeti kultúrát ismerő szakemberekkel, akik egyszerre rendelkeznek friss szemléletmóddal és magas képzettséggel ▶ A munkaerő-kiválasztási folyamatok hatékonyságának növelése ▶ A fluktuáció csökkentése a lojalitás növelésével ▶ Aktív részvétel a képzések fejlesztésében, tananyagok készítésében ▶ Közvetlen megjelenés biztosítása az oktatásban ▶ Lehetőség a tudomány legaktuálisabb eredményeinek gyors megismerésére ▶ Stratégiai együttműködés az egyetemmel, amely a képzésen túl más területekre is kiterjedhet ▶ Részvétel a triparciális folyamatokban
Az egyetem motivációi	▶ Valós idejű kapcsolat a gazdaság és a munkaerőpiac szereplőivel ▶ Elméleti, tudományos háttér direkt kapcsolódása a vállalati gyakorlathoz ▶ A képzési programok minőségének javítása konkrét piaci igények alapján ▶ Motivált hallgatói kör ▶ A hallgatók elhelyezése magas presztízsű vállalatoknál, szervezeteknél
A hallgató motivációi	▶ Évi 48 hét aktív tanulás ▶ Korai kapcsolat az önállóan választott piaci szereplővel ▶ Rendszeres havi jövedelem ▶ Az elméleti tudás azonnali hasznosíthatóságának megélése ▶ Biztonságos pozíció a munkaerőpiacra kerülés pillanatában

Milyen kihívásai vannak a duális képzésnek a különböző szereplők nézőpontjából?

A duális képzési modell sok szempontból eltér az egyetem megszokott képzési gyakorlatától. A speciális hallgatói igények és kihívások kezelése, a partnerek nagy száma és képzési folyamatban való részvétele mind olyan elemek, amelyek a duális képzések tervezését és menedzselését kiemelten nehézké teszik. Az egyetem számára nehézséget jelenthet az eddig megszokott képzéstervezési logikától eltérő szempontok figyelembevétele, a képzéstervezési és működtetési kultúra átalakítása. Ez komoly szervezeti tanulást igényel, ami egy nagyméretű szervezetben lassabb, egy tradicionálisan lassan változó és nagy autonómiával működő egyetemi szervezetben pedig különösen nehezen menedzselhető változási folyamat.

A duális képzési formában való közreműködés a duális partnert is többféle kihívás elé állítja. A legjelentősebb kihívás talán az, hogy a duális partner bizonyos szempontból maga is képzővé válik ebben a folyamatban. Ez persze nem jelenti azt, hogy az egyetemi kurzusokhoz hasonló, tanteremszerű környezetben megvalósuló oktatást kell biztosítani a hallgató számára (hacsak nincs a partnernek olyan, már működő belső képzési rendszere, ami ezt lehetővé és hasznossá teszi).

A duális partnereknek elsősorban a hallgató kutatási/fejlesztési projektjének megvalósításában kell segítenie olyan módon, hogy teret és támogatást adnak a hallgatói projekteknek. Ez optimálisan azt jelenti, hogy a hallgató előre egyeztetett feladatot, funkciót kap a duális partner szervezeti működésében, és ilyen módon a duális hallgató érdemi, a cég számára is hasznos tevékenységet végez, ami azonban ezzel párhuzamosan az egyetemi tanulmányai támogatására és elmélyítésére is alkalmas. Ez akkor tud megvalósulni, ha az adott partnernél a funkcionális részlegek meggyőzhetőek a vállalaton/szervezetben belül végzett duális képzés értékéről és szükségességéről. Ez valószínűleg céges oldalon is szervezeti tanulást feltételez.

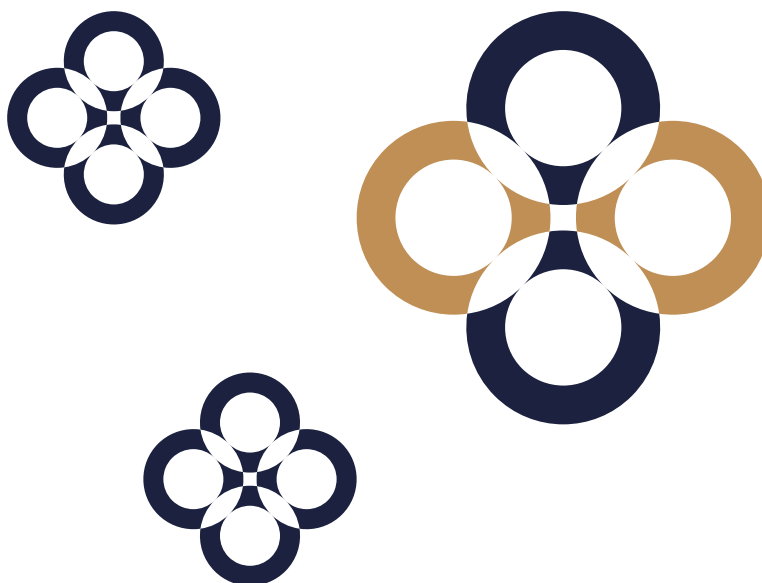
Elképzelhető olyan megoldás is, hogy a partner a duális hallgatót időről időre rotálja a belső szervezeti egységei között. Ez lehetőséget ad arra, hogy a hallgató többféle egység működését megismerje, több munkatárssal találkozzon. A rotálás hátránya viszont, hogy kevésbé stabil a hallgató környezete, ami bizonytalansághoz, stresszhez vezethet.

További nehézség, hogy amikor egy egyetemi képzésben projektről beszélünk, akkor legtöbbször pedagógiai értelemben vett projektre gondolunk. Ezek sajátossága, hogy nem a projektfolyamatok eredményeként előálló produktum az igazán fontos, hanem az oda elvezető út és az azon keresztül megszerzhető tanulási tapasztalat. A duális partnereknél folyó projektek esetében ez általában fordítva van, azaz a produktum a lényeges, az út kevésbé fontos. A hallgató céges munkavégzése során egyensúlyt kell találni e két nézőpont között, ami komoly kihívás lehet, mert ezen a ponton a duális

partner és az egyetem vélhetően eltérő perspektívából szemléli a hallgatói munkavégzést. Ugyanakkor a duális partner maga is profitálhat ebből az egyensúlykereséséből, mert ez a folyamat érzékenyítheti a partnert arra, hogy a projektfolyamatokban a profittermelő tevékenységen túl szervezeti tanulási lehetőséget is lásson.

Korábban szó volt róla, hogy a duális partnernek személyi támogatást – mentort – is biztosítani kell, aki értékelő, fejlesztő visszajelzéseket ad a hallgató számára. Ez a tevékenység kulcsfontosságú a hallgató fejlődése, illetve a duális képzés sikeressége és minősége szempontjából. Ezért kiemelt fontosságú a duális mentor elkötelezettsége, és ennek fennmaradása érdekében célszerű lehet a mentor tevékenységét vállalaton belül valamilyen formában elismerni. Ennek kialakítása szintén kihívás lehet.

A duális képzési formába való bekapcsolódás komoly kihívás a duális hallgató számára is. Különösen igaz ez az alapképzésben tanuló duális hallgatókra, mert nekik az élethelyzetükben két komoly változást kell párhuzamosan kezelniük. Egyrészt a középiskolai tanulás-tanítási környezetből felsőoktatási környezetbe kerülnek, ami komoly változást jelent az időmenedzsmentet, a tanulás-tanítás közben használt kommunikáció nyelvezetét és az elvárt önállóságot, teljesítményt tekintve egyaránt. Emellett a duális hallgatóknak meg kell birkóznuk a munka világába való belépés nehézségeivel is. Ez rendkívül stresszes élethelyzetet teremt a számukra, ami megfelelő támogatás nélkül (tréningek, mentori segítség) magában hordozza annak veszélyét, hogy az amúgy tehetséges hallgatók lemorzsolódnak a duális képzésből. Ezért kiemelten fontos, hogy mind az egyetem, mind a duális partner bizalomra és partnerségre épülő környezet biztosításával támogassa a duális hallgatókat.



3. Bekerülés a duális képzésbe

Hogyan válhat egy szervezet duális partnerré?

A Budapesti Corvinus Egyetem duális partnere bármilyen szervezet lehet formájától és jogállásától függetlenül. Duális partnerünk lehet gazdálkodó szervezet, költségvetési szerv, egyéni vállalkozó, alapítvány, egyházi jogi személy, kutatóintézet vagy szövetkezet is.

Az egyetem azokkal a szervezetekkel működik együtt duális partnerként, amelyek:

megfelelnek a gyakorlóhelyekkel kapcsolatos általános jogszabályi feltételeknek (230/2012. (VIII.28.) Kormányrendelet);

rendelkeznek a választott duális szakhoz kapcsolódó olyan szakemberekkel, akiknek releváns végzettsége, valamint megfelelő szakmai és elméleti ismeretei vannak;

megfelelő szervezeti feltételekkel rendelkeznek ahhoz, hogy a partner a hallgatók képzési folyamataiban közre tudjon működni.

A duális partnerré válás feltétele, hogy az egyetem és a leendő duális partner együttműködési megállapodást (szerződést) kössön egymással, amelyben rögzíteni kell azt, hogy a duális partner mely képzésben vesz részt, hány hallgatót kíván fogadni, és mi lesz a duális partnerhez jelentkezők felmérésének és kiválasztásának módja, időbeli ütemezése.

Emellett ki kell alakítani egy ún. Egyeztetett Duális Képzési Programot (röviden EDKP), amely tartalmazza azt, hogy a partnernél a) a hallgató milyen elméleti ismereteket szerez, b) a hallgatók tapasztalatainak bővítése milyen gyakorlatokkal valósul meg (konkrét „üzemi” gyakorlati feladatok, önálló projekt jellegű munkák) és c) milyen a szaknak megfelelő kompetencia- és készségfejlesztés zajlik (pl. vezetési készség, kommunikációs gyakorlat, projektvezetés stb.). Az EDKP-nak az egyetem tantervére kell épülnie.

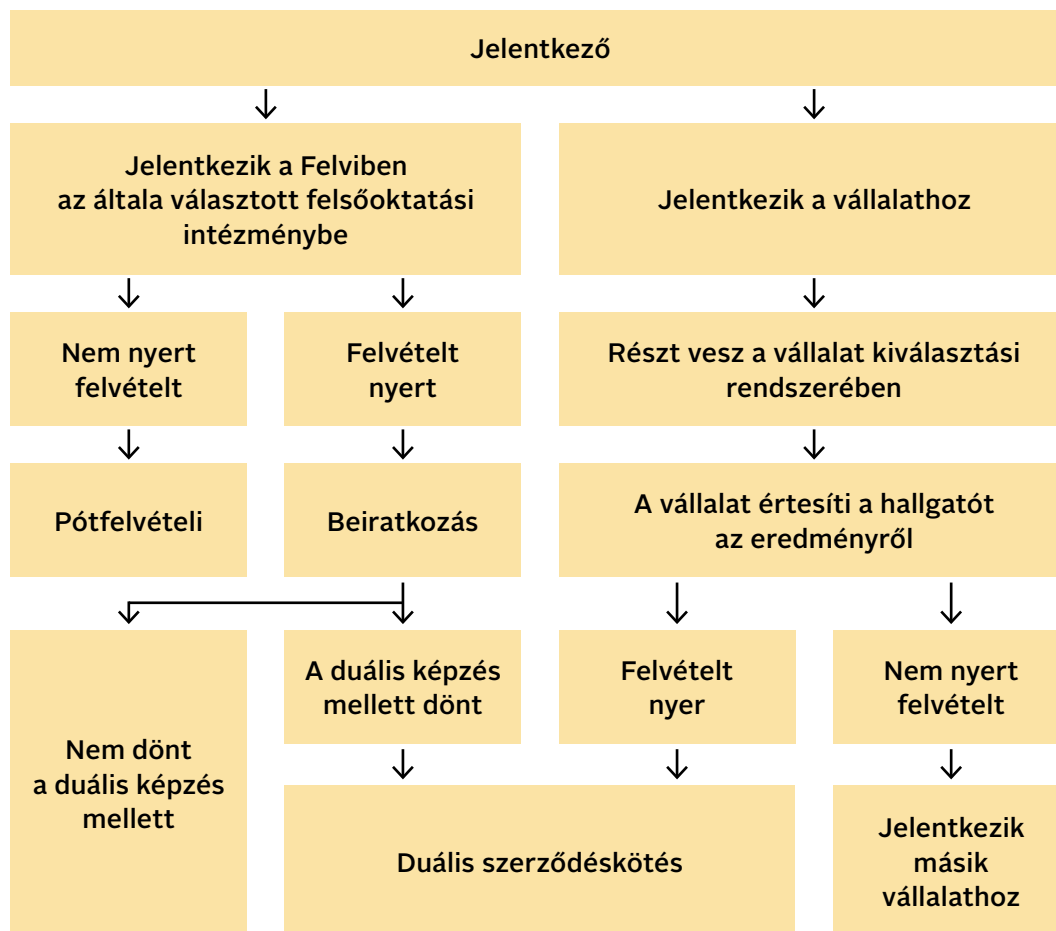
A duális képzés akkor hirdethető meg, ha az Oktatási Hivatalban működő Duális Képzési Tanács (a továbbiakban: DKT) jóváhagyja a szakot és a partnerszervezetet, és ezeket az Oktatási Hivatal nyilvántartásba veszi. Ezt a folyamatot az egyetem indítja, a duális partnernek ezzel nincs teendője.

Amennyiben szeretne duális partnerünké válni, vagy további felvilágosítást kérni a folyamatról, kérjük, forduljon az egyetem Hallgatói Szolgáltatások – Szakmai Gyakorlat és Duális képzési csoport, operatív kapcsolattartóihoz (lásd [A duális képzés operatív kapcsolattartói](#) című fejezetet).

Hogyan válik egy felvételiző duális hallgatóvá?

Az egyetemre jelentkezők a felvételi folyamat során jelentkezhetnek a duális képzésre, amely ilyen esetben két, egymással párhuzamos szakaszból áll:

- ▶ a központi felvételi eljárásból (mely semmiben nem különbözik a nem-duális szakokra való jelentkezéstől), és
- ▶ egy duális partnernél zajló felvételi szakaszból.



A jelentkező az általános módon benyújtja jelentkezését a duális formában is meghirdetett szakra a központi felvételi eljárásban az *e-felvin* keresztül. A felsőoktatási felvételi során a hallgatók ekkor még csak a szakot tudják megjelölni, azt nem, hogy a szak duális változatára jelentkeznek.

A duális képzésre csak a sikeres felvételi eljárásokat követően, kérvény alapján, beiratkozáskor soroljuk át őket.

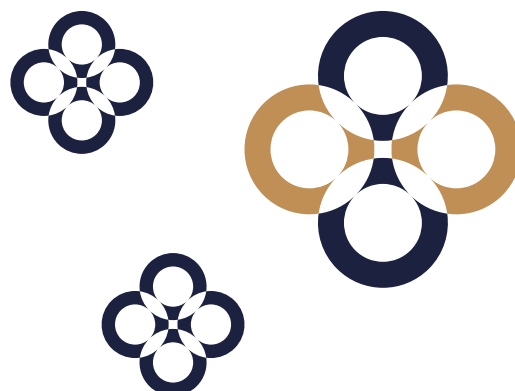
A duális képzési lehetőséggel is meghirdetett képzések esetén, az egyetem tájékoztatót küld az adott szakra jelentkező hallgatók számára a duális képzés lehetőségeivel kapcsolatban. Emellett a duális partnerszervezeteknek a saját és az egyetem online felületén is meg kell jelenítenie feltüntetni a Budapesti Corvinus Egyetemmel való duális együttműködést.

A felsőoktatásba felvételiző hallgatók a felvételi eljárással párhuzamosan jelentkezhetnek egy vagy több duális partnernél is. A duális partnerszervezetek saját (egy vagy többfordulós) kiválasztási rendjük alapján végzik a hallgatók előzetes kiválasztását. A partnerek értesítik ki a jelentkezőket a kiválasztás eredményeiről, amelynek határideje minden félévben megelőzi a sorrendmódosítás határidejét (ez július elején, illetve január elején szokott lenni). Ennek oka, hogy a partnerszervezetnél folyó kiválasztás nagyban befolyásolhatja az intézmény- és szakválasztás sorrendjét, ezért eddig az időpontig a felvételizőknek mindenképpen értesítést kell kapniuk arról, hogy a duális partner, ahová jelentkeztek, kiválasztotta-e őket duális hallgatónak.**

Ha a jelentkezőt felvették az adott szakra és a partnerszervezet is kiválasztotta őt, akkor a hallgató megkezdheti a tanulmányait a duális képzésen.

Ha a jelentkezőt felvették az adott szakra, de a partnerszervezet nem választotta őt ki, úgy a hallgató a hagyományos képzésben kezdheti meg a tanulmányait.

Ha a jelentkezőt nem vették fel az adott szakra, de a partnerszervezet kiválasztotta őt, úgy a duális képzésben a jelentkező nem vehet részt. A duális partnernek ez esetben a felvételt nyert – de más partnerrel duális képzésre szerződést nem kötött – hallgatók közül van lehetősége kiválasztani a fennmaradó duális képzési helyekre a hallgatókat egy vállalati pótkiválasztási eljárás során. Ezt az eljárást az egyetem (a partner kérésére) szintén meghirdeti a már az adott szakra felvételt nyert hallgatók között (erről emailben és a tanulmányi rendszeren küld üzenetet). A pótfelvételi eljárás lebonyolítására kb. egy hét áll a partner rendelkezésére, ennek eredményeit a partnereknek legkésőbb szeptember 1-ig ki kell kihirdetniük.



** A jelentkezők a felsőoktatási felvételi eljárás során több intézményben vagy képzésre is jelentkezhetnek, ezek között jelentkezési sorrendet kell felállítaniuk. Ha a hallgatót több képzésre is felveszik, akkor a jelentkezési sorrendben előrébb álló képzésre nyer felvételt. A jelentkezési sorrendet a jelentkezők egy megadott határidőig módosíthatják.

A képzések meghirdetésével kapcsolatos főbb határidők

Feladat	Határidő szeptemberben induló képzés esetén	Határidő februárban induló képzés esetén
A felvételi tájékoztató anyagok egyetem számára történő megküldése	december 20.	október 15.
A jelentkezők és az egyetem értesítése a (céges) felvételi eredményről	június 30.	december 31.
A pótfelvételi eljárás lebonyolítása	augusztus utolsó hete	január utolsó hete
Az aláírt hallgatói munkaszerződés másolati példányának megküldése az egyetemnek	szeptember 30.	február 28.

Néhány gyakorlati szempont és jótanács a sikeres kiválasztási folyamathoz:

- ▶ Érdemes duális hallgatókra szabott kiválasztási rendszerrel dolgozni.
- ▶ Nem szabad megfeledkezni sem a sikertelen, sem a sikeres duális felvételi eredmény közléséről, hiszen ez az employer branding része, és ez fontos mind az egyetem, mind pedig a partner szempontjából.
- ▶ A duális partnereknek a kiválasztási folyamat során érdemes több hallgatót is előzetesen kiválasztaniuk, hiszen a vállalati partner által kiválasztott hallgatók sajnos nem minden esetben lesznek sikeresek az egyetemi felvételi eljárásban. Az sem vehető biztosra, hogy a felvételt nyert hallgatók valóban beiratkoznak.
- ▶ Érdemes a jelentkezők között egyértelmű sorrendet kialakítani arra az esetre, ha a jelentkező nem az adott partnert választja, mert több helyre is felvételt nyert.
- ▶ Az egyetemmel kötött együttműködési megállapodás nem kötelezi a duális partnerszervezetet arra, hogy mindenképpen vegyen fel hallgatót a duális képzésre. Ha a duális partnerszervezet nem talál megfelelő jelöltet, akkor értesítenie kell az egyetemet. Ebben az esetben az adott félévben a partner és az egyetem együttműködésében nem indul el a duális képzés. Határozatlan időre kötött együttműködési megállapodás esetén a következő felvételi eljárásban a partner ismét meghirdeti a duális képzést.

Hogyan válhat egy egyetemista hallgató duális hallgatóvá?

Az egyetem duális formában is meghirdetett képzései esetén, a hagyományos/normál nem duális formában induló képzési formában tanuló hallgatók körében is meghirdethető a duális képzésbe történő becsatlakozás lehetősége. A hallgatók kizárólag a képzés első félévében még jelentkezhetnek a duális partnernél. Ilyenkor csak a duális partner kiválasztási folyamatát kell lebonyolítani, hiszen a hallgató a felsőoktatásba már felvételt nyert. A duális partnernél zajló kiválasztási eljárás azonos az előző pontban ismertetettel.

Szerződés a hallgatókkal

A kiválasztott hallgatókkal a partnerszervezeteknek hallgatói szerződést kell kötniük. Ennek tartalmát a **230/2012. (VIII.28.) Korm. rendelet** 17. §-a rögzíti. A szerződéskötés határideje általános felvételi eljárás esetén szeptember 30., keresztfélèves felvételi eljárás esetén pedig február 28. Hallgatói munkaszerződés-mintát az egyetem küld a partnereknek.

A kitöltött és aláírt, eredeti hallgatói munkaszerződés másolati példányát digitális úton meg kell küldeni az egyetem számára (ennek határideje szintén szeptember 30., illetve február 28.).

Fontos rögzíteni, hogy a duális képzési rendszer nyitott; abból a hallgató kötelezettség nélkül kiléphet, így az egyetem szabályzatában meghatározott módon és időpontban kérheti a duális jogviszonyának megszüntetését.

Munkabér, szakképzési hozzájárulás, adókedvezmények

A duális képzésben részt vevő hallgatót díjazás illeti meg a duális formában folytatott teljes képzési időben, melyet – eltérő megállapodás hiányában – a fogadó partnerszervezet folyósít. A duális partner tehát mind a gyakorlati, mind az intézményi periódusok alatt köteles díjazásban részesíteni a hallgatót. A munkabér mértékét törvény szabja meg. A nemzeti felsőoktatásról szóló **2011. évi CCIV. törvény** 44. § (3) a) pontja alapján a duális hallgatók számára legalább a mindenkor minimálbér összegének 65 százalékát kell fizetni. Ezen kívül a duális partner adhat egyéb béren kívüli juttatásokat is, illetve a saját követelményrendszere szerint, például a tanulmányi eredménytől függően, emelheti is a pénzbeli díjazás összegét.

A személyi jövedelemadóról szóló **1995. évi CXVII. törvény** 1. mellékletének 4.12.1. b) pontja szerint adómentes a kifizetett díjazás értékéből a hónap első napján érvényes havi minimálbért meg nem haladó része.

Adót fizetni csak a minimálbért meghaladó rész után kell.

A társadalombiztosítás ellátásaira jogosultakról, valamint ezen ellátások fedezetéről szóló 2019. évi CXXII. törvény 17. § (2) bekezdésének b) pontja értelmében a biztosítás nem terjed ki a nemzeti felsőoktatásról szóló 2011. évi CCIV. törvény (a továbbiakban: Nftv.) 44. § (1) bekezdés a) pontja szerint a hallgatói munkaszerződés alapján létrejött jogviszonyra. A hallgatói munkaszerződésben is rögzített díjazásból (annak összegétől függetlenül) egyéni járulékokat nem kell vonni. A duális képzés elméleti és a gyakorlati szakaszára fizetett díjazás után egészségügyi szolgáltatási járulékot sem kell fizetni.

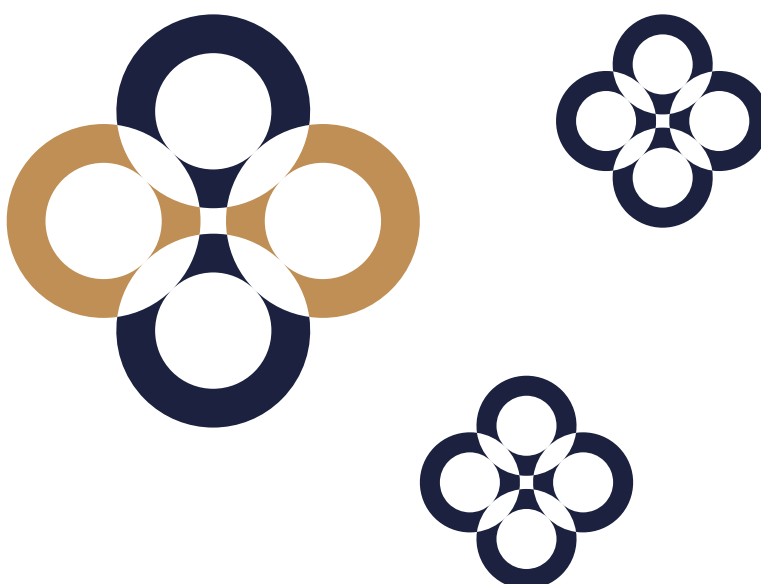
Továbbá a szociális hozzájárulási adóról szóló 2018. évi LII. törvény 5. § eb) pontja értelmében nem kell szociális hozzájárulási adót fizetni az Nftv. szerinti hallgatói munkaszerződés alapján létrejött jogviszony után.

A partnerszervezetek jogszabályban meghatározott feltételek alapján csökkenthetik a szakképzési hozzájárulásra vonatkozó kötelezettségüket. A szakképzésről szóló 2019. évi LXXX. törvény 107. § (2) b) pontjának értelmében a szakképzési hozzájárulás bruttó kötelezettsége csökkenthető hallgatónként az Nftv. szerinti duális képzés arányosított alapszabályára alapján az egy munkanapra vetített mérték és az adóévben ténylegesen teljesített képzési napok számának szorzataként számított összegével.

A szakképzésről szóló törvény végrehajtásáról szóló 12/2020. (II. 7.) Korm. rendelet 332/C §-a alapján a nemzeti felsőoktatásról szóló törvény szerinti duális képzés esetén az alapszabály alkalmazandó súlyszorzója gazdaságtudományok képzési területen 3,60. Az alapszabály a Magyarország 2021. évi központi költségvetéséről szóló 2020. évi XC. törvény 67. § (4) bekezdésének b) pontja alapján 650.000 forint/fő/év.

Az adókedvezményt az a szakképzési hozzájárulásra kötelezett érvényesítheti, aki a hallgatóval hallgatói munkaszerződést kötött. A bruttó kötelezettséget meghaladó adókedvezmény adó-visszaigénylés keretében érvényesíthető.

A duális képzésben tanuló hallgatókra mint munkavállalókra vonatkozó szabályok összefoglalása	A duális képzési rendszer nyitott; abból a hallgató kötelezettség nélkül kiléphet.	A duális hallgatóval a partnerszervezetnek munkaszerződést kell kötnie.
A duális partner szabadon adhat egyéb béren kívüli juttatásokat és emelheti a pénzbeli díjazás összegét.	A díjazásból (annak összegétől függetlenül) egyéni járulékokat nem kell vonni.	A hallgatónak minden évben 20 nap szabadság jár.
A partnerszervezetek által fizetendő szakképzési hozzájárulás bruttó kötelezettsége csökkenthető.	Nem kell szociális hozzájárulási adót fizetni a duális hallgatók után.	A duális hallgatóknak munkabér jár, amelynek nagysága legalább a mindenkori minimálbér összegének 65 százaléka.

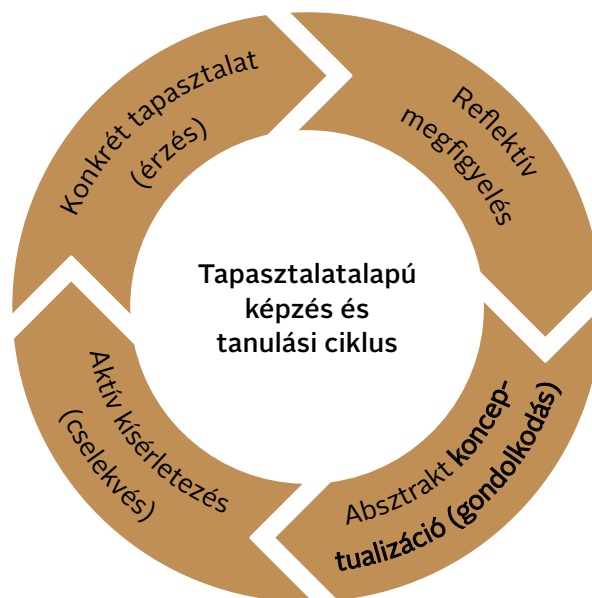


4. A képzés folyamata a Budapesti Corvinus Egyetemen

Elmélet és gyakorlat kapcsolódása a duális képzésben

A duális képzések mögött a tapasztalati tanulás elmélete áll. Ennek lényege, hogy a tanulás egy négy lépésből álló ciklusban történik, amely magában foglalja a kísérletezést, tapasztalást, az ezekre való reflexiót és a konceptualizációt.

Noha egy hagyományos egyetemi képzés is építhető a tapasztalati tanulásra, a duális képzések gazdagabb lehetőséget nyújtanak erre, mert a duális partnernél sokkal tágabb tere nyílik a hallgatónak az aktív cselekvésre és a konkrét tapasztalatok megszerzésére, amelyre mind a vállalati, mind az egyetemi közegben reflektálhat. Emiatt tudása elmélyültebb lehet.



A képzés szervezése során kihívás lehet ugyanakkor, hogy az egyetemi és a duális partner összehangolja a hallgatói tevékenységeket és aktív támogatást nyújtson a reflexióhoz és a gondolkodáshoz is. Célszerű tehát, ha mind a duális partner, mind pedig az egyetem tud arról, hogy mi történik a hallgatóval a másik szereplőnél.

Hogyan épülnek fel a Budapesti Corvinus Egyetem duális képzései?

A hazai oktatásirányítási rendszerben az engedélyezett képzések tervezett tanulási eredményeit – legalábbis annak egy általánosan megfogalmazott változatát – a központilag kiadott Képzési és Kimeneti Követelmények (a továbbiakban: KKK) definiálják. Ezek olyan kompetencia-elvárásokat (tudás, képességek és attitűdök) fogalmaznak meg, amelyekkel a képzést elvégző hallgatóknak a képzés végén rendelkezniük kell. A programok tervezésekor az egyetemek ezeket veszik alapul, és ezeket részletezik/ bontják tovább. (Az egyetem által kínált duális képzések központi KKK-i megtalálhatóak a [mellékletben](#).)

Az egyetemi képzési program tantárgyakra bomlik tovább, amelyekhez szintén kapcsolódnak tervezett tanulási eredmények, azonban ezek már sokkal részletesebbek, mint a központilag definiált KKK-ban megfogalmazott leírások. Tulajdonképpen a tantárgyszintű tanulási eredményleírásokban a központi KKK kibontása, értelmezése és konkretizálása történik.

A duális képzésekben a tantárgyak egy része úgynevezett duális tantárgy. Ezekben a duális partner és az egyetem szorosan együttműködik annak érdekében, hogy a hallgatók sikerrel elérhessék az adott tantárgyhoz kapcsolódó tervezett tanulási eredményeket. A duális partnereknek olyan hallgatói tevékenységek végrehajtását kell támogatniuk, amelyek hozzásegítik a hallgatókat e kompetenciák elsajátításához. A tárgyak tantárgyleírásai és a duális tárgyakhoz tartozó duális útmutatók részletesen tartalmazzák a tárgyhoz kapcsolódó tervezett tanulási eredményeket. Így a duális partnerek számára egyértelmű, hogy konkrétan milyen tanulási eredmények elérésében kell segíteniük a hallgatóknak.

A gazdaságtudományi duális képzés sajátossága ugyanakkor, hogy az egyetem nagyszámú eltérő sajátosságokkal és adottságokkal bíró duális partnerrel áll kapcsolatban, amelyek különbözőképpen tudják segíteni a tanulási eredmények elérését. Ez azt jelenti, hogy például a mérnökképzésekkel összevetve – ahol néhány nagyobb partner igényei és működési sajátosságai a dominálásnak a duális képzés kereteinek kialakításakor – a gazdaságtudományi duális képzések esetében kevésbé standardizálható a képzés működése. Eltérő duális partnercégek/szervezetek eltérő tanulási környezeteket tudnak nyújtani a hallgatók számára, eltérő módon járulnak hozzá az adott duális tantárgy tervezett tanulási eredményeinek teljesítéséhez.

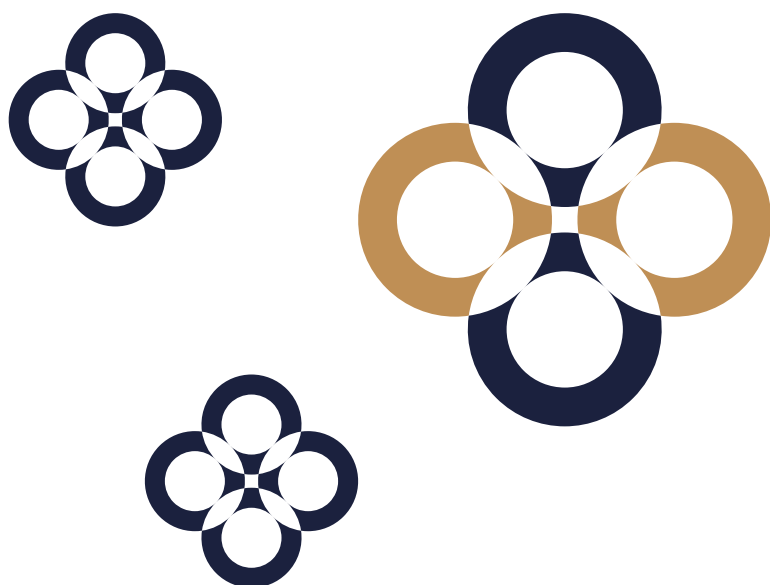
A duális képzések keretében kiadott diploma értékéért és tartalmáért az egyetem a felelős. Ez azt jelenti, hogy az egyetem dolga azoknak a kereteknek a kialakítása, amelyek képesek garantálni, hogy a hallgatók el tudják sajátítani azokat a kompetenciákat (elméleti tudást, képességeket, attitűdöket), amelyek a szak képzési és kimeneti követelményeiben szerepelnek.

Az egyetem ezért olyan duális képzési keretek kialakítására törekszik, amelyek feltételeit a bevont partnerek mindegyike tudja teljesíteni (rendelkezik a szükséges kapacitásokkal, szakértelemmel, feltételekkel), és amelyek garantálják, hogy a partnernél eltöltött idő segíti a hallgatót a tanulmányaiban való előrehaladásban. Ezek a keretek az egyetem és a duális partnerek közötti folyamatos konzultációra épülnek, amelyek során a szereplők közösen alakítják a képzések és a tantárgyak tanulási eredményeit, az ezek elérésben való szerepvállalásukat. Ugyanakkor a gazdaságtudományi duális képzések szervezésének összetettsége miatt az egyetem és partnerek közötti kommunikáció vélhetőleg nem lehet minden részletre kiterjedő. Ezért fontos, hogy a hallgató maga is aktív részese legyen a duális képzés szervezésének, a duális partner és az egyetem közötti hatékony kommunikáció elősegítésének.

A képzések felülvizsgálata

Az egyetem a képzéssel kapcsolatos tapasztalatok alapján időről időre felülvizsgálja a képzési programok tartalmát, újragondolja, újrasúlyozza az adott szakos KKK által definiált kompetenciaterületek lebontását, az egyes tantárgyak tanulási eredményeit. Bizonyos időközönként – országos fejlesztés keretében – a KKK-t is felül szokták vizsgálni.

Egy képzés tervezett tanulási eredményeinek kialakításában, vagy a KKK lebontásában és konkretizálásában nagyon fontos szerepe van a munka világából érkező visszajelzéseknek, a munkaerőpiac kompetenciaigényeinek. Ezért az egyetem ezen képzésfejlesztési folyamatok kapcsán is számít a duális partnerek visszajelzéseire.



A duális képzés ütemezése a félévben

Az egyetem alapképzései hét félévesek (3,5 évesek), a mesterképzések négy félévesek (2 évesek). Minden félév szorgalmi időszakra és vizsgaidőszakra tagolódik. A képzések tanévenként 48 hétből állnak, ebből a hallgatónak 22 hetet, azaz összesen 105 napot kell a duális partnernél eltöltenie.

Alapképzés							
1. év		2. év		3. év		4. év	
1. félév	12*3 nap egyetem, 12*2 nap vállalat	3. félév	12*3 nap egyetem, 12*2 nap vállalat	5. félév	12*3 nap egyetem, 12*2 nap vállalat	7. félév	12*3 nap egyetem, 12*2 nap vállalat
	Vállalat		Vállalat		Vállalat		Vállalat
2. félév	12*3 nap egyetem, 12*2 nap vállalat	4. félév	12*3 nap egyetem, 12*2 nap vállalat	6. félév	12*3 nap egyetem, 12*2 nap vállalat		
	Vállalat		Vállalat		Vállalat		

Mesterképzés			
1. év		2. év	
1. félév	12*3 nap egyetem, 12*2 nap vállalat	3. félév	12*3 nap egyetem, 12*2 nap vállalat
	Vállalat		Vállalat
2. félév	12*3 nap egyetem, 12*2 nap vállalat	4. félév	12*3 nap egyetem, 12*2 nap vállalat
	Vállalat		Vállalat

 Szorgalmi időszak

 Vizsgaidőszak és szünet

A magyar felsőoktatási intézményekben a duális képzés többféle módon is megszervezhető. A Budapesti Corvinus Egyetemen 3+2 napos rendszert használunk, azaz a duális hallgató a szorgalmi időszakban heti három napot az egyetemen tölt (képzési napok), ahol a hagyományos nappali munkarendű hallgatókkal együtt vesz részt a tanórákon, egyetemi eseményeken (intézményi szakasz). A hét másik két napját a duális partnernél tölti (vállalati szakasz), ahol részt vesz a duális tantárgyak partnernél zajló gyakorlatain. Az oktatás és a vállalati gyakorlat megszerzése tehát párhuzamosan folyik. A szorgalmi időszakban a hallgató így összesen 12x3 napot tölt az egyetemen és 12x2 napot a duális partnernél.

A teljesítendő (105) duális munkanap elérésére – a szorgalmi időszakban teljesítendő vállalati napokon túl – a vizsgaidőszakban, a szünetekben és az intenzív héten van lehetősége a hallgatónak, mely időszakban a duális partnernél munkát végez. A partnernél töltendő munkaidő, annak napi, heti, havi beosztása a partner és a hallgató közötti előzetes megbeszélés alapján rögzítendő a duális naptárban. A partnernek lehetővé kell tennie, hogy a hallgató részt tudjon venni a vizsgáin, vagyis úgy kell a feladatait beosztani a cégnél, hogy a vizsga időpontjában meg tudjon jelenni a felsőoktatási intézményben.

A hallgatónak minden évben 20 nap szabadsága is van, amit érdemes a vizsgára felkészülésre vagy magára a vizsgára felhasználni. A duális képzésben a partnernél töltött időt (szakmai gyakorlatot) úgy kell megszervezni, hogy a hallgatónak a beteg- és a rendes szabadsághoz való joga se sérüljön.

A duális tantárgyak oktatása

A duális képzés egyik célja a reflektált tapasztalati tanulás. Ebben kulcsszerepet játszanak a duális tantárgyak. Amint azt már említettük, ezekben a tárgyakban az egyetem és a duális partnerek szorosan együttműködnek a tárgy kapcsán tervezett hallgatói tanulási eredmények elérése céljából. Egyes szakokon a duális tárgyak köre kötött, más szakokon a duális partnerek megválaszthatják, hogy mely tárgyakban kívánnak duális formában részt venni.

Fontosnak tartjuk azt is, hogy a duális partnereknek legyen lehetőségük a náluk tanuló duális hallgatók képzését a saját igényeikhez igazítani, saját tartalommal megtölteni. Amennyiben egy duális partner rendelkezik standardizált belső képzési rendszerrel, és ezt a duális hallgatónak fel akarja kínálni, akkor az egyetem erre is nyitott. Ennek a feltételeit, kereteit, és képzésben való elismerését is mód van egyeztetni.

Alapszakos duális tárgyak a 2021/2022-es tanévben

25

	Gazdálkodás és menedzsment	Pénzügy és számvitel	Turizmus-vendéglátás
1. félév	Vállalatgazdaságtan		
2. félév	Vezetés és szervezés		
3. félév			
4. félév	Döntési technikák		
5. félév	Vállalati projekt VAGY Vállalat- és szervezettörténet	Pénzügyi-számviteli informatika	Rendezvény-szervezés alapjai
6. félév		Számvitel speciális kérdései	Vállalati és szervezeti rendezvények
7. félév	Szakszeminárium II.		

Mesterszakos duális tárgyak a 2021/2022-es tanévben

	Sportközgazdász	Számvitel	Ellátáslánc-menedzsment*
1. félév	Létesítmény-menedzsment	A könyvvizsgálat rendszere	Duálisként választható: Beszerzés/Termelés és szolgáltatás menedzsment
2. félév	A sport üzleti kérdései	A számvitel és könyvvizsgálat számítógépes támogatása	Duálisként választható: Logisztikai szolgáltatások/ Disztribúció/ Teljesítménymenedzsment az ellátási láncban
3. félév	Szakszeminárium I.	Nemzetközi számviteli beszámolósi rendszer	Duálisként választható: Logisztikai modellek/ Lean menedzsment/ Logisztikai controlling Kötelező: Szakszeminárium I.
4. félév	Sport és rendezvény-menedzsment	Számviteli és ellenőrzési esettanulmányok	Duálisként választható: Beszerzési stratégia/ Ellátási lánc menedzsment/Logisztikai jog Kötelező: Szakszeminárium II.

* A duális formában tartott tárgyak köréről az egyetem és a duális partner állapodik meg

Az egyes tantárgyak sokféle módon fogalmazzák meg a duális partnernél folyó hallgatói munkavégzés kereteit és tartalmát, a duális partnertől elvárt (és vele egyeztetett) hozzájárulást. Egyes tárgyakban az előadásokat az egyetemi oktatók tartják, a gyakorlatokat (szemináriumokat) pedig a duális partnerek az oktatókkal egyeztetett tematika és menetrend szerint. Más esetben azonban mind az előadások, mind a szemináriumok az egyetemen zajlanak, a duális partnereknél pedig a szemináriumokhoz kapcsolódó feladatokat kell teljesíteni. Van, ahol a feladatok azt célozzák, hogy a duális partner betekintést engedjen a működésébe saját duális hallgatóinak annak érdekében, hogy a hallgatók kontextusba helyezhessék az egyetemen tanult modelleket, tesztelhessék a megtanult eljárásokat, és konkrét vállalati gyakorlatokat ismerhessenek meg az adott területtel kapcsolatban. Ennek során a duális partner szerepe elsősorban az, hogy válaszoljon a hallgató kérdéseire, segítsen beágyazni az elméleti tudást a gyakorlatba, és verifikálja a gyakorlat oldaláról azokat a megállapításokat, amelyeket a hallgató a vizsgálatai és az egyetemen tanultak alapján tesz a vállalattal vagy a gyakorlattal kapcsolatban. Ha például a hallgatók a vállalatok felépítéséről, a vezetői szintek hatásköreiről és felelősségeiről tanul, akkor tanulmányozhassa, mindez hogyan valósul meg a duális partnernél. Gyakori megoldás az is, hogy a duális partner a tárgy keretében valamilyen megoldandó problémát/fejlesztési feladatot ad a hallgatónak, vagy bevonja valamilyen projektbe, fejlesztésbe és a félév során ebben végig támogatást nyújt.

Az egyetem a félév előtt, illetve alatt három-négy alkalommal szervez egyeztetést a duális tárgy oktatói, az egyetem oktatói és az oktatásszervezési feladatokat ellátó egyetemi szereplők között. A félév-előkészítő, a félévindító, a félévközi és a félévzáró ülés célja a tantárgyak tartalmának, követelményeinek egyeztetése, az egyetemen és a duális partnernél folyó munka összehangolása, a felmerülő ötletek, problémák közös megbeszélése, hogy a tantárgyszintű tervezés is megfelelően átgondolt legyen. Az egyeztetésen (amely személyes egyéni vagy online konzultáció formájában is történhet) az egyetemi oktató bemutatja, hogy az adott tárgy milyen tanulási eredmények elérésében akarja támogatni a hallgatókat, és ezt milyen típusú tanulási tevékenységeken keresztül látja megvalósíthatónak. Az oktató és a duális partnerek ennek tükrében egyeztetnek arról, hogy az egyes céges/szervezeti körülmények között az adott tárgy esetében milyen hallgatói tanulási tevékenységek tűnnek megvalósíthatónak, és ezek mely tervezett tanulási eredmények elérését tudják segíteni. Ez alapján már könnyen megfogalmazhatóak az adott félévben elvégzendő hallgatói tevékenységek, amelyeket az adott tárgy keretében a hallgató az adott partnernél megvalósít. Fontos, hogy ez a projekt a duális partner számára is értéket hordozzon, teremtsen.

Bármi is legyen az egyeztetések tartalma és eredménye, a duális partnernek a félév elején össze kell állítania egy úgynevezett kurzus útmutatót, amely tartalmazza azokat a feladatokat, témaköröket és hallgatói tevékenységeket, amelyeket a hallgató a tárgyban a duális partnernél végez a félév során, továbbá ezek féléves ütemezését, értékelését. A tantárgyi adatlapot a duális mentor vagy oktató állítja össze az egyetemi oktatóval közösen, és azt mind a partnernek, mind a hallgatónak alá kell írnia. Az aláírt és lepecsételt

kurzusútmutatót az egyetemnek is meg kell küldeni a félév első hónapjának végéig (szeptember 30-ig vagy február 28-ig).

Emellett a duális partnernek a félév során rögzítenie kell, hogy mikor tartott foglalkozást a hallgatónak. A fentieken túl a hallgató vállalati jelenlétéről (tanulás és feladatellátás együtt) jelenléti ívet is vezetnie kell, amelyet meg kell küldeni az egyetemnek a félév végéig. Saját, elektronikus regisztrációs rendszerből származó kinyomtatott, aláírt és lepecsételt kimutatás is megfelel a jelenlét igazolására.

A félév során tartott egyeztetések mellett az egyetem más módon is igyekszik támogatni a duális partner folyamatos információs ellátását a tananyaggal és az egyetemen folyó munkával kapcsolatban. Az egyetem biztosítja az írott tananyagot (pl. jegyzetet, tankönyvet) a duális partnerei számára. Hozzáférést ad az elektronikus tananyagokat, feladatokat, előadásfóliákat, tesztadatbankokat stb. tartalmazó tanulástámogatói felülethez (Moodle rendszer). A központilag szervezett találkozókra túl igény szerint lehetőség van személyes, telefonos, e-mailes vagy egyéb online kapcsolattartásra is a tárgy egyetemi oktatóival.

A duális hallgatók értékelése

A duális partnereknek meghatározó szerepük (és felelősségük) van a hallgatók értékelésében is. Az értékelés fókuszai és jellege az adott tantárgy tervezett tanulási eredményétől függ, hiszen ezek tükrében tudjuk értékelni a tanuló teljesítményét. A különböző duális szakjaink eltérő természete és a partnerek változatossága miatt a duális partneri értékelésnek is többféle modellje képzelhető el. Az egyes tantárgyak értékelési típusát, a számonkérés rendszerét a tantárgyi adatlapok tartalmazzák.

- ▶ Vannak tárgyak, ahol a duális partner önállóan végzi az értékelést és ad jegyet a hallgatónak.
- ▶ Más tárgyakban az értékelést az egyetem oktatója és duális partnere közösen végzi (például a hallgató prezentál, amelyet közösen értékelnek).
- ▶ Vannak olyan tárgyak is, ahol a duális partner egy részfeladatot értékel önállóan (vagy az oktatóval közösen), amelyet az egyetemi oktató a végső jegy meghatározása során figyelembe vesz.

Bármilyen legyen a konkrét tevékenység és értékelési modell, kívánatos, hogy a duális oktató vagy mentor a hallgatónak adjon fejlesztő jellegű, konstruktív visszacsatolást lehetőleg szóban és írásban egyaránt. Az alábbi irányelvek figyelembevétele segítheti a mentorokat a fejlesztő hatású visszajelzések megfogalmazásában:

- ▶ Egy fejlesztő jellegű visszajelzés során olyan kérdésekre keressük a választ, hogy miben volt erős a hallgató? miben fejlődött? miben kell még a jövőben fejlődnie? milyen színvonalú volt a feladatok elvégzése? stb.
- ▶ Tudatosan keressünk a hallgató munkájában olyan pozitív elemeket, amiket kiemelhetünk és megdicsérhetünk. Minden munkában lehet ilyen elemeket találni.
- ▶ Tudatosan jóval több pozitív, mint negatív elemre utaljunk a visszajelzésben. Az értékelés alapvetően pozitív hangsúlya könnyebben elfogadhatóvá teszi a tanuló számára az értékelésben megjelenő kritikát. Ilyenkor a tanuló nem azt érzi, hogy egy alapvetően rossz munkát kell megpróbálnia javíthatnia. Az értékelés ehelyett egy már most is értékes elemeket tartalmazó munka még értékesebbé tételére fókuszál. Ez az értékelési kontextus sokkal jobban motiválja a tanulót a további erőfeszítésre, hiszen már az eddigi erőfeszítéseiben is látott elismerésre méltó elemeket az értékelő.
- ▶ Ha problémákat találunk a hallgató munkájában, akkor ezek közül válasszuk ki azt a maximum 2-3 problémát, amelyek korrigálása a legnagyobb mértékben javítana az adott munka minőségén. Egyszerre többre úgysem tud megfelelő figyelmet szánni a hallgató. A reflexióban ezeket a kulcsproblémákat jelenítsük meg, és ezeket a problémákat sem negatívumként („ez és ez rossz”) kommunikáljuk, hanem fordítsuk át pozitív üzenetté, fejlődési lehetőséggé („ha ezt és ezt így és így csinálod, akkor ezért és ezért még jobb lehet a munkád”).

A pedagógiai szempontból ténylegesen fejlesztő értékelés érzékenységet és gyakorlatot igényel. Az egyetem ebben szakmai tréningekkel, továbbképzésekkel igyekszik támogatni a mentorokat.

Az értékeléshez is kapcsolódnak adminisztratív kötelezettségek. A vizsgaeredményeket és a vezetői értékeléseket meg kell küldeni az egyetem számára a vizsgaidőszak utolsó napjáig. A félév végi jegy vagy értékelés alapjául szolgáló dokumentumokat (írásbeli dolgozatok, prezentációk, esszék stb., illetve szóbeli vizsga esetében a vizsgabizottság által aláírt jegyzőkönyv) a partner legalább 5 évig köteles megőrizni. Az egyetem vagy a DKT esetleges helyszíni auditja során ezeket a dokumentumokat bármikor ellenőrizhetik.

A duális tárgyak oktatásába bekapcsolódó céges szereplőkkel kapcsolatos elvárások

A duális tárgyak oktatását végezheti a duális hallgató mentora vagy a mentortól különböző szakember is. (Erről részletesebben lásd a [duális képzésekkel kapcsolatos szerepekről](#) szóló fejezetet.) Az oktatónak olyan szakembernek kell lennie, aki az adott szakhoz kapcsolódó releváns végzettséggel, szakmai és elméleti ismeretekkel, valamint egyetemi vagy mesterszintű végzettséggel rendelkezik. Ennek igazolásához meg kell küldeni az egyetemnek a résztvevők önéletrajzát és a végzettséget igazoló dokumentumokat (amelyeket az egyetemnek a tárolnia kell, továbbá a képzést érintő auditok során be kell mutatnia).

A duális képzésekbe való bekapcsolódás más formái

A duális tárgyak oktatása mellett más lehetőségek is vannak arra, hogy a duális partnerek bekapcsolódjanak az egyetemi képzésekbe. Ezek alkalmat adhatnak arra, hogy a duális partnert a duális képzésben egyébként aktuálisan részt nem vevő hallgatók is megismerhessék. Ez a duális partnerek számára is előnyös lehet a megfelelő munkaerő felkutatása és kiválasztása szempontjából, vagy új duális hallgatók toborzása céljából is. Néhány lehetőség:

- ▶ **Vendégelőadás:** ezek közé tartozhat például, ha a duális partnertől érkező szereplő konkrét egyetemi kurzusok/órák megvalósításában működik közre saját szervezetének tapasztalatait, publikusan is megosztható eseteit bemutatva.
- ▶ **Gyakorlati feladatok, szakdolgozatok értékelése:** a duális partnertől érkező szereplő a nem duális keretek között végzett hallgatói fejlesztőmunkákra/projektmunkákra is rátekinthet, a gyakorlat nézőpontjából értékelve, segítve azokat.
- ▶ **Látogatás:** látogatások szervezése a duális partnernél hallgatói csoportokkal.
- ▶ **Saját kurzus tartása:** önálló kurzus hirdetése a félév során hetente vagy tömbösített formában az intenzív héten.
- ▶ **Gyakorlati projekt meghirdetése:** olyan projektfeladatok definiálása, amelyet valamely tárgy keretén belül egy-egy hallgatói csoport old meg egyetemi és duális partneri támogatás mellett.

A duális partnerek támogatása a képzésben

Az egyetem fontosnak tartja, hogy mind a duális partnert, mind a duális hallgatót támogassa a duális képzési folyamat megvalósulása során. Ennek eszközei például olyan tréningek, ahol az egyetem pedagógiai és pszichológiai szempontból készíti fel a duális partnerek hallgatókkal foglalkozó mentorait a duális hallgatók segítésére és fejlesztő/támogató értékelésére. Emellett igény szerint az egyetem a hallgatóknak is különféle tréningeket kínál (prezentáció, tanulásmódszertan, stresszkezelés).

A képzések lebonyolításával kapcsolatos határidők és adminisztrációs kötelezettségek

Feladat	Határidő az őszi félévben	Határidő a tavaszi félévben
A mentorok önéletrajzának megküldése az egyetemnek (új mentor esetén)	8 napon belül	8 napon belül
A tantárgyi adatlap (cég és hallgatók által aláírva és lepecsételve) megküldése az egyetemnek	szeptember 30.	február 28.
A duális hallgatók gyakorlatokon való részvételt igazoló jelenléti íveinek vezetése és megküldése az egyetemnek	január harmadik hetének utolsó munkanapja (a vizsgaidőszak utolsó napja)	június második hetének utolsó munkanapja (a vizsgaidőszak utolsó napja)
A vizsgaeredmények, vezetői értékelések megküldése az egyetemnek	január harmadik hetének utolsó munkanapja (a vizsgaidőszak utolsó napja)	június második hetének utolsó munkanapja (a vizsgaidőszak utolsó napja)

A jegy vagy értékelés alapjául szolgáló dokumentumok (írásbeli dolgozatok, prezentációk, esszék stb., illetve szóbeli vizsga esetében a vizsgabizottság által aláírt jegyzőkönyv) megőrzése legalább 5 évig

5. A duális hallgatók szervezeti beilleszkedésének támogatása

A duális hallgatók sok időt töltenek el a duális partnernél. A partner folyamataiba való beletanulás és a képzési programban előírt tanulási eredmények elérése sok odafigyelést igényel. A duális partnereknek érdemben fel kell készülniük a hallgatók fogadására, a velük való foglalkozásra, a tanulási folyamatuk, szakmai felkészülésük támogatására. Ezeken túl a tanuláson kívüli személyes problémáik kezelésére is oda kell figyelniük. Mindennek az erőforrásigénye (személyekben, időben, figyelemben) jelentős, erre pedig a duális partnereknek fel kell készülniük.

Az alábbiak átgondolása célszerű lehet:

1. a duális hallgatók szerepének tisztázása
2. a duális képzéssel kapcsolatban ellátandó partneri szerepek és feladatok tisztázása
3. a mentorok kiválasztása és felkészítése
4. a munkatársak informálása és felkészítése
5. orientációs nap szervezése
6. biztonságot adó, ugyanakkor ösztönző munkakörnyezet biztosítása.

A duális hallgatók helyének, szerepének tisztázása a szervezetben belül

A megfelelő beilleszkedés érdekében tisztázni kell, hogy a hallgatók hogyan viszonyulnak a többi munkatárshoz a szervezetben. Egyes partnereinknél a hallgatókat a munkavállalókkal azonos módon kezelik, így például részt vesznek a vállalati eseményeken is, és bevonják őket a legtöbb folyamatba. Más partnereknél a duális hallgatókat a gyakornoki programban részt vevő egyéb hallgatókkal kezelik azonos módon.

Mind a junior munkavállalói, mind a gyakornoki pozícionálás működőképes lehet, de fontos, hogy a duális hallgatók pozícionálása a duális partnernél tudatos legyen.

Az egyetem számára minden olyan megoldás szóba jöhet, amely biztosítja, hogy

a hallgatók a képzés során a duális tantárgyakhoz illeszkedő területeket ismerjenek meg;

a hallgatók anyagi biztonsága a képzés egészének ideje alatt folyamatosan biztosított legyen;

a hallgatókat lehetőség szerint ne részfeladatokba, hanem hosszú távú, egész munkaköröket átölelő feladatokba vonják be.

A duális képzést és hallgatót támogató partneri szerepek kialakítása

A duális képzéssel és a duális hallgatókkal kapcsolatos feladatok, szerepek sokrétűek. A tapasztalatok alapján egy nagyobb szervezetben a következő szerepek különíthetők el:

- ▶ **Szponzor:** a duális képzés cégen belüli elfogadottsága akkor biztosított, ha azt a duális partner vezetése támogatja, és a duális képzés ügyének szponzora a cég egyik felsővezetője. Ő az, aki az ezzel kapcsolatos elvárásokat, kereteket meghatározza, aki az egyetemmel megállapodást köt.
- ▶ **Adminisztratív támogató:** a duális képzéssel és a hallgatók aktivitásával kapcsolatban számos adminisztratív teendő van, amelyeket féléről félére teljesíteni kell. Szerződéskötés, a teljesítések adminisztrálása stb. Ezeket a feladatokat sok partnerünknel a HR osztály látja el.
- ▶ **(Vállalati) mentor:** a mentorok személyesen foglalkoznak és felelnek a hallgatók partnernél töltött idő alatti tanulásáért, fejlődéséért. A mentorok szerepe kulcsfontosságú a hallgatók támogatásában, kiválasztásukra ezért oda kell figyelni. (Részletesen lásd a következő alpontot.)
- ▶ **Szupervizor:** a szupervizorok a vállalati mentorokkal foglalkoznak. Feladatuk a mentorok felkészítése, támogatása, a mentoroknál felmerült problémák megbeszélése.
- ▶ **(Vállalati) oktató:** azok a vállalati szereplők, akik egy-egy tantárgy kapcsán azokkal az ismeretekkel, szakértelemmel rendelkeznek, amelyeket megismerése, elsajátítása a tantárgyban fontos. A hallgatók a tantárgyban gyakran a vállalati oktatóval dolgoznak szorosan együtt az egyetemi feladatok vagy vállalati projektek megoldásán, a vállalati gyakorlat megismerésén.

A gyakorlatban – különösen a kisebb partnereknél – ezeket a szerepeket (feladatokat) nem egy-egy munkatárs látja el, hanem ezek között átfedés lehet. A szponzor lehet egyben mentor, a mentor elláthatja az oktatói feladatokat, stb. Ami lényeges, hogy a szervezeten belül tisztázott legyen, ki és milyen keretek között látja el az egyes szerepeket.

A mentorok kiválasztása és felkészítése

A duális hallgatók sikeressége, beilleszkedése és tanulmányai szempontjából a mentornak van a legfontosabb szerepe. A mentor nemcsak a partnerszervezeten belüli eligazodásban segít, hanem az első kapcsolattartó személy is, ha a hallgatónak a vállalatnál kérdései, problémái akadnak. A mentor szerepe bizalmi szerep, amelynek funkciója más, mint egy tanár-diák, egy beosztott-vezető, egy munkatárs-munkatárs kapcsolatnak vagy akár egy baráti kapcsolatnak. Ez gyakran a hallgató első ilyen jellegű „emberi kapcsolata”.

A mentornak a beilleszkedés támogatásán felül a tanulmányok szervezésében is kiemelkedő szerepe van. A jó mentorálás előfeltétele ezért, hogy a mentor ismerje a tanulmányi követelményeket és tartalmat. Ez a legegyszerűbben úgy biztosítható, ha a mentor közvetlenül és rendszeresen kapcsolatban áll az egyetem kapcsolattartójával, részt vesz az év közben folyó egyeztetéseken.

A mentornak a következő feladatokat kell ellátnia:

- ▶ a gyakorlati feladatok összehangolása a tanulási tartalommal és a tanulási célokkal a megfelelő munkavállalói kompetencia megteremtése érdekében,
- ▶ a duális hallgatók tájékoztatása a duális partnernél zajló képzési tartalmakról,
- ▶ rendszeres visszajelzés nyújtása a duális hallgatók számára, kommunikációs lehetőség biztosítása,
- ▶ a duális hallgatók üzleti folyamatokba történő bekapcsolása,
- ▶ a hallgatók nehézségeinek és konfliktusainak felismerése és a hallgató támogatása a helyzetek megoldásában,
- ▶ a projektfeladatok és az egyéb duális munkák felügyelete a partnernél,
- ▶ a duális hallgató szerepének és a képzés folyamatának tudatosítása minden szereplőben.

A mentor kiemelkedő fontossága miatt fontos, hogy alkalmas kollégákat válasszunk ki erre a szerepre. A megfelelő mentorok kiválasztásához két tulajdonság mutatkozik különösen fontosnak: a motiváció és a kompetencia.

A jó mentor:

- ▶ képes és hajlandó a saját tapasztalatait megosztani a hallgatóval;
- ▶ jó vállalati helyismerettel rendelkezik, ismeri a vállalati munkafolyamatokat és mindezeket képes átadni a hallgatónak;
- ▶ képes fejleszteni a rezilienciát (rugalmasság, alkalmazkodóképesség, stressztűrés), amelyre a hallgatónak nagy szüksége lehet, ha a megszokott környezethez képest új helyzettel találkozik, például az első prezentáció megtartása nagyobb közönség előtt;
- ▶ képes foglalkozni a hallgatók személyes problémáival (sok mentor számára ez külön kihívás).

A legfontosabb mentori tulajdonságok közé olyan jellemzők tartoznak, mint a megfelelő szaktudás, a fiatalok iránti érdeklődés, nyitottság és odafigyelés, vezetési képességek, kellő érzékenység és türelem.

Egyes vállalatoknál a mentorok kiválasztását a HR osztály végzi, másoknál belső pályázattal mérik fel, hogy ki és milyen feladatokon dolgozna szívesen együtt fiatalokkal. Vannak olyan megoldások is, ahol a mentori szerepet is rotálják, hogy a hallgatók nagyobb eséllyel találkozzanak a számukra megfelelő mentorral.

A duális partnerszervezet vezetője a mentori feladatok ellátását egyrészt megfelelő/elegendő ráfordítható idő biztosításával, másrészt a mentorok képzésével, tapasztalataik kölcsönös megosztásával, illetve ennek támogatásával segítheti.

Kulcsfontosságú, hogy a mentori feladat ne többletfeladatként, az általános feladaton túli kötelességgként jelenjen meg, hanem a vállalat által elismert tevékenységként, amely megjelenik a teljesítményben, az óraelszámolásban. A mentorok tevékenységének elismerése nemcsak munkaidőben vagy anyagiakban tehető meg, hanem dicsérrettel, a szervezeti szereplők előtti méltatással, sőt, a mentorált hallgató teljesítményének elismerésén keresztül is.

Érdemes azt is figyelembe venni, hogy a mentorálás a vállalati szakember számára is személyes fejlődést jelent. A fiatal mentorok így nyerik első vezetői tapasztalataikat: gondoskodnak egy másik emberről, együtt dolgoznak vele. Emiatt a vállalatok a mentori tevékenységre sokszor a vezetői képességfejlesztés egyik fontos kezdő lépéseként tekintenek.

A duális partner a mentorok képzésére saját belső mechanizmust alakíthat ki, de a mentorok felkészítésére az egyetem is rendszeresen kínál rövid (egy-két napos) képzéseket, és tervben van egy szakirányú továbbképzés kialakítása, illetve a digitális útmutató fejlesztése is.

A duális hallgatókat magas motivációs szint jellemzi és korán felelősségteljes munkára vágnak. Az üzleti folyamatokba való sikeres integrációhoz azonban fontos, hogy a vezető és alkalmazottai is elköteleződjenek, és ismerjék a duális képzési modell sajátosságait. Fontos, hogy a vezető tájékoztassa munkatársait az új képzési helyzetről és megértse annak sajátosságait, továbbá azokat a különleges kihívásokat, amelyeket a duális képzés magában foglal. A hallgatók csak bizonyos időszakokban vannak a duális partnernél, így bevonásuk az üzleti folyamatokba sokszor inkább projektjellegű, semmint folyamatos.

Az egyetemi oktatási időszakokhoz is jelentős teljesítménykövetelmények kapcsolódnak. A hallgatóknak a duális tárgyaikon kívül is teljesíteniük kell az elvárásokat. A szabadságukat, ami törvényesen jár, szintén a gyakorlati időszakban vehetik ki, erre is jó, ha a vállalatok felkészülnek.

Orientációs nap szervezése

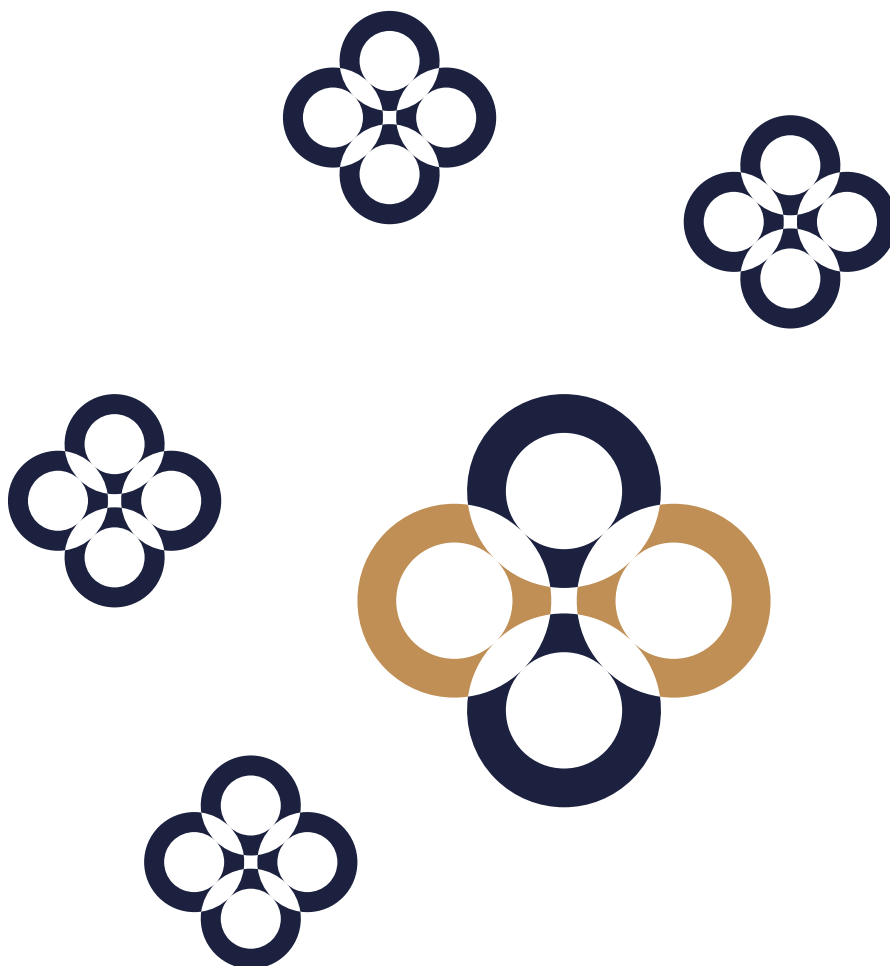
Az alapképzésekbe bekapcsolódó partnereknek tisztában kell lenniük azzal, hogy a hallgatók az iskolai (legtöbbször középiskolai) közegből lépnek be a duális partner életébe, így a belépésnél képet kell kapniuk a szervezetről, a folyamatokról és egyáltalán a munka világáról. Ahhoz, hogy a duális partnerszervezet segíteni tudja ezt a folyamatot, célszerű olyan orientációs napot szervezni a hallgatók számára, melyen a hallgatók megkapják a megfelelő információkat a vállalat felépítéséről és történetéről, a szolgáltatásokról, a termékekről és a gyártási folyamatokról. A hallgató biztonságérzetéhez szükséges, hogy tudja, hova, milyen belépési lehetőségei vannak (online, offline), kihez milyen kérdésekkel fordulhat. Ismerkedjen meg a kommunikációs folyamatok és szabályok kezelésével, a vállalati adatok és biztonsági utasítások szabályrendszerével.

Biztonságot adó, ugyanakkor ösztönző munkakörnyezet biztosítása

Új tapasztalatokat akkor tudunk jól befogadni és feldolgozni, ha a hétköznapi környezetünk biztonságos. Ennek része a megfelelő és a feladat ellátáshoz alkalmas munkakörnyezet biztosítása, amely magában foglalja az igényes munkakörnyezet biztosítását, a saját asztal, saját számítógép rendelkezésre állását, a munkavégzéshez szükséges eszközök megteremtését.

Segít, ha a hallgató – a biztonsági korlátok figyelembevétele mellett – minél mélyebb, szélesebb körű betekintést nyer a partner legtöbb területébe (pl.: üzem, szerverszoba).

A biztonságos tanulási környezet másik feltétele a tanulási folyamatok szisztematikus, egyértelmű szervezése, valamint ennek transzparens kommunikálása a szervezeten belül. Ez magában foglalhatja a tananyag tartalmán alapuló részletes képzési tervet, amely leírja a vállalatnál megszerzendő munkatapasztalat, készségek és kompetenciák színvonalát.



6. A duális képzés minőségbiztosítása

A duális képzések minőségbiztosításának szintjei

Államigazgatási szint

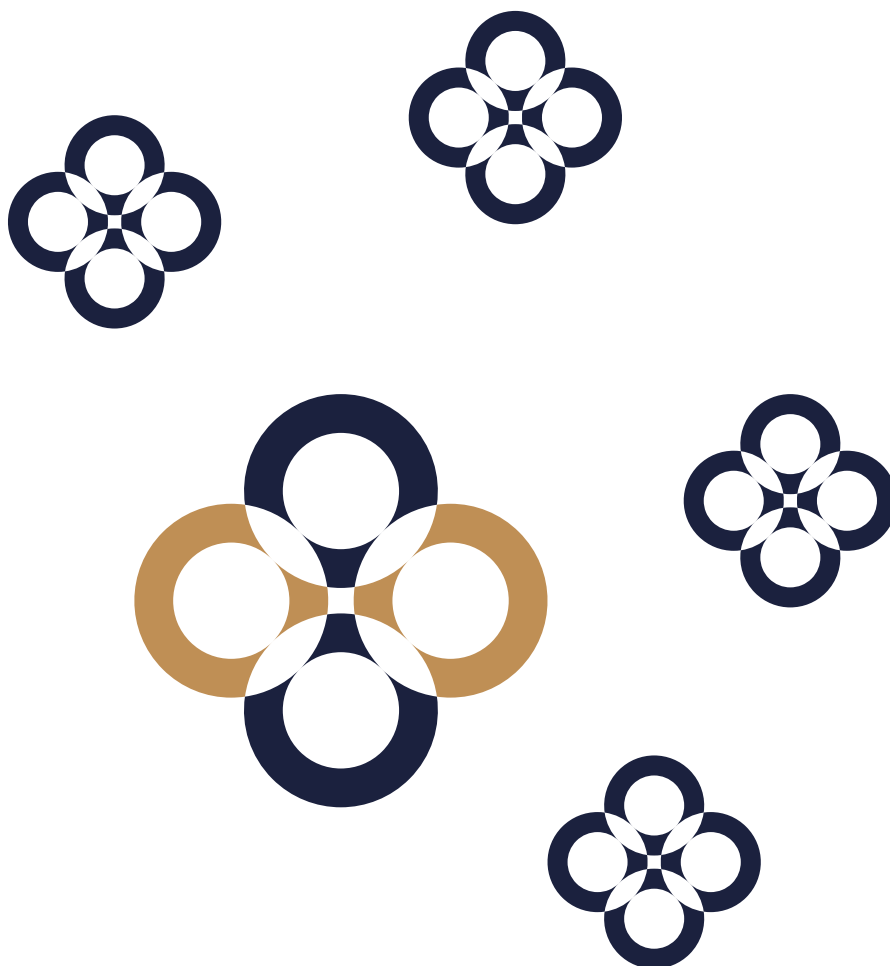
Államigazgatási szinten a duális képzésben részt vevő partnerszervezeteknél minőségbiztosítási látogatásokra kerül sor. A háromfős látogatóbizottságok a jogszabályoknak és a DKT által meghatározott követelményrendszernek, alapelveknek való megfelelést vizsgálják. A bizottságok munkájában egy szakmai kamarák által delegált szakember, egy felsőoktatási intézményi szakember és az Oktatási Hivatal részéről egy kormánytisztviselő vesz részt. A látogatások során a partnerszervezeteknek együtt kell működniük a bizottságok tagjaival. A látogatások helyszínével, időpontjával kapcsolatban az Oktatási Hivatal Felsőoktatási Duális Képzési Osztálya veszi fel a kapcsolatot az érintett partnerszervezettel.

Egyetemi szint

Az egyetem több módon is törekszik a duális képzéseinek biztosítására. Ennek alapját az adja, hogy a kibocsátott oklevelek minőségéért az egyetem a felelős.

- ▶ Szerződéskötéskor az egyetem vizsgálja a duális partner alkalmasságát, a képzésben való közreműködéshez szükséges feltételek rendelkezésre állását (pl. szakemberállomány, szakmai felkészültség az adott szak tartalmát tekintve, fizikai környezet, felszereltség, a belső képzések rendszere, a partner saját belső minőségbiztosítási rendszere stb.).
- ▶ A képzés folytatása során a duális partnereknek adatokat kell szolgáltatnia az egyetem (az egyetemnek pedig a DKT) felé a képzéssel és a képzésben részt vevő szakemberekkel kapcsolatban.
- ▶ Az egyetem interjúkkal, kérdőíves felmérésekkel, esetenként helyszíni látogatásokkal rendszeres időközönként vizsgálja a duális partnerei és a duális képzésben részt vevő hallgatók elégedettségét, az oktatók véleményét és a duális képzés helyszínének alkalmasságát, megfelelőségét. Rendszeres kimutatások készülnek a képzésbe való belépők számáról, a sikeresen teljesítők és lemorzsolódók számáról, a duális képzést követően továbbfoglalkoztatott hallgatók számáról.

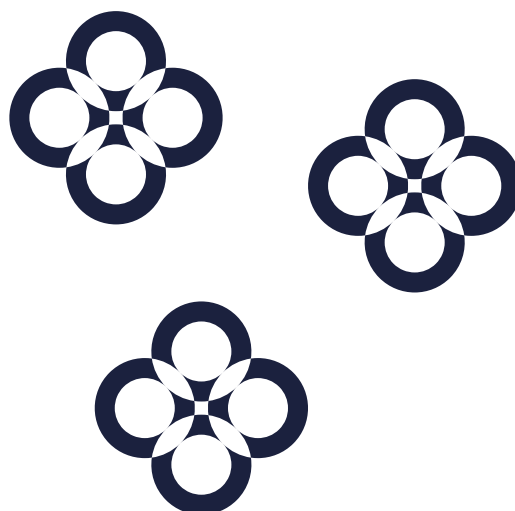
- ▶ Az egyetem rendszeresen felülvizsgálja a duális partnerekkel kötött szerződéseket. A szerződések fenntartásáról és az együttműködés folytatásáról az egyetem a partneri adatszolgáltatás rendszeressége, az elégedettségi vizsgálatok eredménye, továbbá a duális partnerhez felvett hallgatók száma és a képzés eredményessége alapján dönt.



7. A fontosabb határidők és adminisztrációs kötelezettségek összefoglalása

A képzések meghirdetésével kapcsolatos határidők és adminisztrációs kötelezettségek

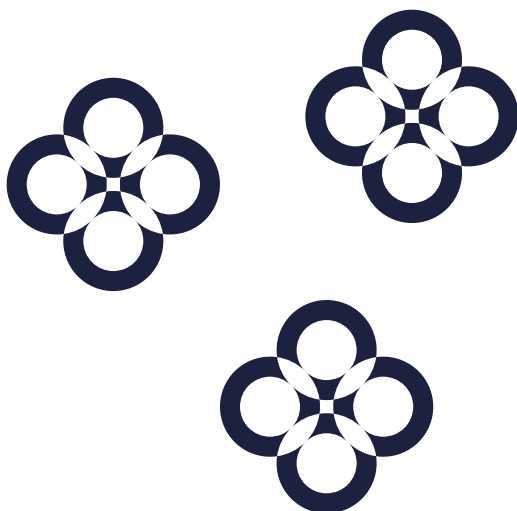
Feladat	Határidő szeptemberben induló képzés esetén	Határidő februárban induló képzés esetén
A felvételi tájékoztató anyagok egyetem számára történő megküldése	december 20.	október 15.
A jelentkezők és az egyetem értesítése a (céges) felvételi eredményről	június 30.	december 31.
A pótfelvételi eljárás lebonyolítása	augusztus utolsó hete	január utolsó hete
Az aláírt hallgatói munkaszerződés másolati példányának megküldése az egyetemnek	szeptember 30.	február 28.



A képzések lebonyolításával kapcsolatos határidők és adminisztrációs kötelezettségek

Feladat	Határidő az őszi félévben	Határidő a tavaszi félévben
A mentorok önéletrajzának megküldése az egyetemnek (új mentor esetén)	8 napon belül	8 napon belül
A tantárgyi adatlap (cég és hallgatók által aláírva és lepecsételve) megküldése az egyetemnek	szeptember 30.	február 28.
A duális hallgatók gyakorlatokon való részvételt igazoló jelenléti íveinek vezetése és megküldése az egyetemnek	január harmadik hetének utolsó munkanapja (a vizsgaidőszak utolsó napja)	június második hetének utolsó munkanapja (a vizsgaidőszak utolsó napja)
A vizsgaeredmények, vezetői értékelések megküldése az egyetemnek	január harmadik hetének utolsó munkanapja (a vizsgaidőszak utolsó napja)	június második hetének utolsó munkanapja (a vizsgaidőszak utolsó napja)

A jegy vagy értékelés alapjául szolgáló dokumentumok (írásbeli dolgozatok, prezentációk, esszék stb., illetve szóbeli vizsga esetében a vizsgabizottság által aláírt jegyzőkönyv) megőrzése legalább 5 évig



8. A duális képzések egyetemi felelősei, kapcsolattartói

Operatív kapcsolattartók

Marcalekné Kormos Cecília – tanulmányi ügyek vezető

Levelezési cím: 1093 Budapest, Fővám tér 8. I. 187/a

Telefon: +36 1 482 5096

E-mail: cecilia.marcalek@uni-corvinus.hu

Mocsonoky Anna – duális képzési koordinátor

Levelezési cím: 1093 Budapest, Fővám tér 8. I. 189

Telefon: +36 1 482 5604

E-mail: dualis@uni-corvinus.hu, anna.mocsonoky@uni-corvinus.hu

Alapképzési szakok felelőse

Dr. Szántó Richárd – alapképzésekért felelős dékán

Levelezési cím: 1093 Budapest, Fővám tér 8. II. 217/a

Telefon: +36 1 482 5103

E-mail: richard.szanto@uni-corvinus.hu

Gazdálkodási és menedzsment BA

Dr. Aranyossy Márta – egyetemi docens, szakfelelős

Telefon: +36 1 482 5432

E-mail: marta.aranyossy@uni-corvinus.hu

Pénzügy és számvitel BA

Dr. Dömötör Barbara – egyetemi docens, szakfelelős

Telefon: +36 1 482 5153

E-mail: barbara.domotor@uni-corvinus.hu

Turizmus-vendéglátás BA

Dr. Pinke-Sziva Ivett – egyetemi docens, szakfelelős

Telefon: +36 1 482 5131

E-mail: ivett.sziva@uni-corvinus.hu

Mesterképzési szakok felelőse

Dr. Habis Helga – mesterképzésekért felelős dékán

Levelezési cím: 1093 Budapest, Fővám tér 8. II. 217/a

Telefon: +36 1 482 5103

E-mail: mester.dekan@uni-corvinus.hu

Ellátásilánc-menedzsment Msc

Dr. Nagy Judit – egyetemi docens, szakfelelős

Telefon: +36 1 482 5232

E-mail: judit.nagy@uni-corvinus.hu

Számvitel Msc

Dr. Gyenge Magdolna – egyetemi docens, szakfelelős

Telefon: +36 1 482 5578

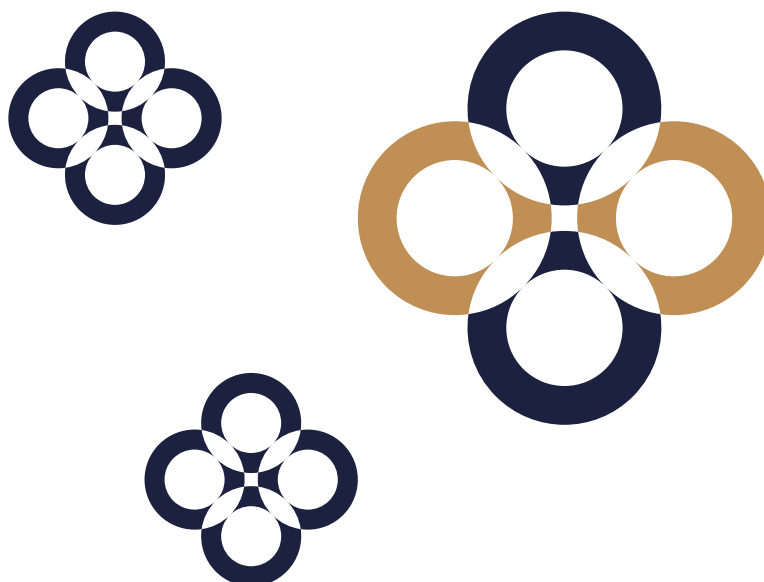
E-mail: magdolna.gyenge@uni-corvinus.hu

Sportközgazdász Msc

Dr. András Krisztina – egyetemi docens, szakfelelős

Telefon: +36 1 482 5529

E-mail: krisztina.andras@uni-corvinus.hu



A hallgatói munkaszerződésre vonatkozó tartalmi előírások

A kiválasztott hallgatókkal a partnerszervezeteknek a 230/2012. (VIII. 28.) Korm. rendelet 17. és 18. §-a alapján **hallgatói munkaszerződést kell kötniük**, amelynek az alábbiakat kötelező tartalmaznia:

Partnerszervezet adatai	Hallgató személyazonosító adatai	Felsőoktatási intézmény adatai
▶ Név (cégnév) ▶ Székhely ▶ Elérhetőség ▶ Adószám ▶ Statisztikai számjel ▶ Cégjegyzékszám, vagy egyéni vállalkozó nyilvántartási szám, vagy nyilvántartási szám ▶ Képviselőre jogosult személy neve	▶ Név ▶ Születési név ▶ Születési hely, idő ▶ Anyja születési neve ▶ Állandó lakcím ▶ Tartózkodási cím ▶ Hallgatói azonosítószám ▶ Elérhetőség (telefon, e-mail) ▶ Adóazonosító jel ▶ Társadalom-biztosítási azonosítójel ▶ Bankszámlaszám ▶ Külföldi hallgató esetén állampolgárság, tartózkodási cím	▶ Név ▶ Székhely ▶ Elérhetőség ▶ Intézményi azonosítószám ▶ Törvényes képviselő neve ▶ Szakmai gyakorlat keretei

A szerződésnek tartalmaznia kell továbbá:

- ▶ A képzési és kimeneti követelményekben meghatározottakkal azonos módon a szakképzettség megnevezése és képzési ideje
- ▶ A hallgató munkaköre
- ▶ A szakmai gyakorlat helye (munkahely)
- ▶ A szakmai gyakorlat időtartama (kezdő és befejező időpontja), szakaszai

- ▶ A hallgató napi munkaideje
- ▶ A hallgató díjazása az Nftv. 44. § (3) a) pontja alapján
- ▶ A felsőoktatási intézményi felelős neve, elérhetősége
- ▶ A partnerszervezet szakmai felelősének neve, elérhetősége
- ▶ A hallgató számára biztosított egyéb juttatások és kedvezmények megjelölése, azok mértéke és nyújtásának feltételei
- ▶ Dátum, pecsét, cégszerű aláírás a felek részéről (pénzügyi, jogi ellenjegyzés)

A partnerszervezet kötelezettségei

- ▶ A hallgató tanulmányainak megfelelő szakterületen történő foglalkoztatása
- ▶ A szakmai gyakorlat folytatásához szükséges hely, eszköz, védőfelszerelés biztosítása
- ▶ A szakmai gyakorlati tevékenység szakmai felügyelete, irányítása

A hallgató kötelezettségei

- ▶ A gyakorlati képzőhely képzési rendjének megtartása
- ▶ A szakmai gyakorlat követelmények alapján való elvégzése
- ▶ A szakmai gyakorlati ismeretek képességeinek megfelelő elsajátítása
- ▶ A biztonsági, egészségügyi és munkavédelmi előírások betartása
- ▶ A partner jogos gazdasági érdekeinek tiszteletben tartása (titoktartási kötelezettség)

A hallgatói munkaszerződésben ajánlott feltüntetni:

- ▶ A szakmai gyakorlat nyelve
- ▶ A hallgatói munkaszerződés meghosszabbításának lehetőségei (csúszás)
- ▶ A vizsgákra a hallgató részére előre meghatározott munkaidő-kedvezmény biztosítása
- ▶ A hallgatónak a partnerszervezetnél végzett tevékenységéről munkanapló, jelenléti ív és a szakmai gyakorlatról félévente írásban elkészített beszámoló kötelezettsége

- ▶ A hallgató igazolatlan hiányzása esetén a munkaszerződés azonnali hatályú felmondása
- ▶ A hallgató kártérítési felelőssége a nemzeti felsőoktatásról szóló 2011. évi CCIV. törvény 56. § alapján
- ▶ A hallgatói munkavégzésre vonatkozó egyéb szabályok (éjszakai munka, munkaidő, pihenőidő, próbaidő nem köthető ki, a munka törvénykönyve 105. § (2) bekezdésében és 106. § (3) bekezdésében foglaltak nem alkalmazhatók)
- ▶ A hallgató javára a szakmai gyakorlat ideje alatti felelősségbiztosítás kötése
- ▶ A hallgató egyéb térítési igényei (munkába járás költségtérítése, felelősségbiztosítás)
- ▶ A mentor által a hallgatónak kiadott teljesítésigazolások a munkavégzéssel érintett utolsó munkanapján (a munkabér számfejtésének alapja)
- ▶ A mentori összevont teljesítésigazolások és aláírt munkanapló (haladási napló/duális kurzus tematika) kiadása tanulmányi félévenként a felsőoktatási intézmény részére
- ▶ A feladatok ellátásával felmerült egyéb költségek a partnerszervezetet terhelik
- ▶ A hallgató által a képzőhelyen létrehozott termék, produktum tulajdonjoga a szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. törvény 30. §-a alapján
- ▶ A hallgató munka-, tűz- és balesetvédelmi oktatása a szakmai gyakorlat elkezdését megelőzően
- ▶ A szerződésből eredő esetleges jogviták rendezése az illetékes bíróságok előtt
- ▶ A szerződésben nem vagy nem kellőképpen szabályozott kérdésekben irányadók a vonatkozó jogszabályok: Ptk., Mt., Nftv., a szerzői jogról szóló 1999. LXXVI. tv., 230/2012. (VIII.28.) Korm. rendelet

A duális képzéssel kapcsolatos fontosabb jogszabályok

A nemzeti felsőoktatásról szóló **2011. évi CCIV. törvény** határozza meg a duális képzés fogalmát, továbbá a képzési program keretében, illetve a képzés részeként megszervezett, hallgatói munkaszerződés (44. § (1) bekezdés a) pont) alapján végezhető szakmai gyakorlat rendelkezéseit, a hallgató díjazását (44. § (3) bekezdés a) pont) és a gyakorlatigényes szak fogalmát (85. § (3) bekezdés).

A felsőoktatási szakképzésről és a felsőoktatási képzéshez kapcsolódó szakmai gyakorlat egyes kérdéseiről szóló [230/2012. \(VIII. 28.\) Korm. rendelet](#) meghatározza a duális képzésre vonatkozó együttműködési megállapodás és a hallgatói munkaszerződés tartalmát. A 17.§ (4) bekezdése lehetőséget ad arra, hogy a hallgatók a képzésük második félévében kapcsolódjanak be a duális képzésbe.

A 19/2012. (II. 22.) Korm. rendelet a felsőoktatási minőségértékelés és -fejlesztés egyes kérdéseiről szabályozza a Duális Képzési Tanácsot (DKT), amely segíti a duális képzések megfelelő szervezési és minőségi elvárásainak kialakítását. A DKT határozza meg azokat a követelményeket, amelyek a partnerszervezettől, illetve annak hallgatókkal foglalkozó szakemberétől, mentorától elvárhatók.

A személyi jövedelemadóról szóló 1995. évi CXVII. törvény rendelkezik az adómentes bevételekről (1. sz. melléklet).

A szakképzésről szóló 2019. évi LXXX. törvény szerint a szakképzési hozzájárulás bruttó kötelezettsége csökkenthető hallgatónként az Nftv. szerinti duális képzés arányosított alapszabályára alapján. A szakképzésről szóló törvény végrehajtásáról szóló 12/2020. (II. 7.) Korm. rendelet határozza meg az alapszabály alkalmazandó súlyszorzóját az egyes képzési területeken.

A felsőoktatási szakképzések, az alap- és mesterképzések képzési és kimeneti követelményeiről, valamint a tanári felkészítés közös követelményeiről és az egyes tanárszakok képzési és kimeneti követelményeiről szóló 8/2013. (I. 30.) EMMI rendelet módosításáról szóló 18/2016. (VIII. 5.) EMMI rendelet részletezi a duális képzésben részt vevő hallgató elsajátítandó szakmai kompetenciáit alap- és mesterképzések esetében.

A nemzeti felsőoktatásról szóló 2011. évi CCIV. törvény egyes rendelkezéseinek végrehajtásáról szóló [87/2015. \(IV. 9.\) Korm. rendelet](#) határozza meg a felsőoktatási intézmények által gyakorlati képzésre kötött megállapodások nyilvántartásba vételét.

A felsőoktatási felvételi eljárásról szóló [423/2012. \(XII. 29.\) Korm. rendelet](#) 41. § (4) bekezdése értelmében, a jelentkező a duális képzési formában indított szakra vonatkozó felvételi döntést követően, a felsőoktatási intézményhez benyújtott kérelmére, a duális képzésre jogosult felsőoktatási intézmény külön döntése alapján duális képzésben vehet részt.

Elvárt kompetenciák a duális alap-, illetve mesterszakot elvégző hallgatóktól

A következőkben bemutatjuk, hogy a hallgatók az egyes szakok sikeres elvégzését követően várhatóan milyen tanulási eredményekkel rendelkeznek. Ezt azért tartjuk fontosnak megosztani duális partnereinkkel, mivel

elképzelésünk szerint a partnereknél folyó közös munka célja biztosítani azt a támogatást, amellyel könnyen és hatékonyan elsajátítható az eredményes kimenetet biztosító tudás, kompetencia, készség és képesség.

Gazdálkodási és menedzsment alapképzési szakon a közgazdász

Tudása

- ▶ Rendelkezik a gazdaságtudomány alapvető, átfogó fogalmainak, elméleteinek, tényeinek, nemzetgazdasági és nemzetközi összefüggéseinek ismeretével, a releváns gazdasági szereplőkre, funkciókra és folyamatokra vonatkozóan.
- ▶ Elsajátította a gazdaság mikro és makro szerveződési szintjeinek alapvető elméleteit és jellemzőit, birtokában van az alapvető információgyűjtési, matematikai és statisztikai elemzési módszereknek.
- ▶ Ismeri a projektben, teamben, munkaszervezetben való együttműködés, a projektvezetés szabályait és etikai normáit.
- ▶ Tisztában van a szervezetek és intézmények létrehozására, struktúrájuk, szervezeti magatartásuk kialakítására és változtatására vonatkozó alapelvekkel és módszerekkel.
- ▶ Ismeri és érti a gazdálkodási folyamatok irányításának, szervezésének és működtetésének alapelveit és módszereit, a gazdálkodási folyamatok elemzésének módszertanát, a döntés-előkészítés, döntéstámogatás módszertani alapjait.
- ▶ Ismeri a szakterületéhez kapcsolódó más (műszaki, jogi, környezetvédelmi, minőségbiztosítási stb.) szakterületek alapjait.
- ▶ Rendelkezik alapvető vezetési és szervezési, valamint projekt, illetve kis- és közepes vállalkozások indításának előkészítésére, indítására és vezetésére vonatkozó ismeretekkel.
- ▶ Tisztában van a szervezetek működését, a gazdálkodási folyamatokat támogató informatikai és irodatechnikai eszközök használatával.
- ▶ Elsajátította a szakszerű és hatékony kommunikáció írásbeli és szóbeli formáit, az adatok bemutatásának táblázatos és grafikus módjait.
- ▶ Birtokában van a gazdaságtudomány alapvető szakmai szókincsének anyanyelvén és legalább egy idegen nyelven.

Képességei

- ▶ Gazdasági tevékenységet, projektet tervez, szervez, kisebb vállalkozást, gazdálkodó szervezetet irányít és ellenőriz.

- ▶ A tanult elméletek és módszerek alkalmazásával tényeket és alapvető összefüggéseket tár fel, rendszerez és elemez, önálló következtetéseket, kritikai észrevételeket fogalmaz meg, döntés-előkészítő javaslatokat készít, döntéseket hoz rutin- és részben ismeretlen – hazai, illetve nemzetközi – környezetben is.
- ▶ Követi és értelmezi a világgazdasági, nemzetközi üzleti folyamatokat, a gazdaságpolitika és a szakterület szerint releváns, kapcsolódó szakpolitikák, jogszabályok változásait, azok hatásait, ezeket figyelembe veszi elemzései, javaslatai, döntései során.
- ▶ Képes a gazdasági folyamatok, szervezeti események komplex következményeinek meghatározására.
- ▶ Alkalmazni tudja a gazdasági problémák megoldásának technikáit, a problémamegoldási módszereket, ezek alkalmazási feltételeire és korlátaira tekintettel.
- ▶ Képes együttműködni más szakterületek képviselőivel.
- ▶ Projektben, csoportos feladatmegoldásban vesz részt, a gyakorlati tudás, tapasztalatok megszerzését követően azokban vezetőként a tevékenységet vezeti, szervezi, értékeli, ellenőrzi.
- ▶ Képes a gyakorlati tudás, tapasztalatok megszerzését követően kis- és közepes vállalkozást, illetve gazdálkodó szervezetben szervezeti egységet vezetni.
- ▶ A fogalmi és elméleti szempontból szakszerűen megfogalmazott szakmai javaslatot, álláspontot szóban és írásban, magyar és idegen nyelven, a szakmai kommunikáció szabályai szerint prezentálja.
- ▶ Középszinten szakmai idegen nyelv használatára képes.

Attitűdje

- ▶ A minőségi munkavégzés érdekében problémaérzékeny, proaktív magatartást tanúsít, projektben, csoportos feladatvégzés esetén konstruktív, együttműködő, kezdeményező.
- ▶ Fogékony az új információk befogadására, az új szakmai ismeretekre és módszertanokra, nyitott az új, önálló és együttműködést igénylő feladatok, felelősségek vállalására. Törekszik tudásának és munkakapcsolatainak fejlesztésére, ebben munkatársaival való együttműködésre.
- ▶ Nyitott az adott munkakör, munkaszervezet, vállalkozás tágabb gazdasági, társadalmi környezetének változásai iránt, törekszik a változások követésére és megértésére.

- ▶ Befogadó mások véleménye, az ágazati, regionális, nemzeti és európai értékek iránt (ideértve a társadalmi, szociális és ökológiai, fenntarthatósági szempontokat is).
- ▶ Elfogadja és elismeri az életpálya-tervezés fontosságát.
- ▶ Törekszik az életén át tartó tanulásra a munka világában és azon kívül is.

Autonómiája és felelőssége

- ▶ Általános szakmai felügyelet mellett önállóan végzi és szervezi a munkaköri leírásban meghatározott feladatokat.
- ▶ Az elemzésekért, következtetéseikért és döntéseikért felelősséget vállal.
- ▶ Önállóan vezet, szervez, irányít gazdálkodó szervezetben szervezeti egységet, munkacsoportot, illetve vállalkozást, kisebb gazdálkodó szervezetet, felelősséget vállalva a szervezetért és a munkatársakért.
- ▶ Gazdálkodó szervezetben, gazdasági munkakörben képesítése szerinti gazdasági tevékenységet szervez, irányít és ellenőriz.
- ▶ Felelősséget vállal a munkával és magatartásával kapcsolatos szakmai, jogi, etikai normák és szabályok betartása terén.
- ▶ Projektek, csoportmunkák, szervezeti egységek tagjaként a rá eső feladatokat önállóan, felelősséggel végzi.
- ▶ Előadásokat tart, vitavezetést önállóan végez. Önállóan és felelősséggel vesz részt a gazdálkodó szervezeten belüli és azon kívüli szakmai fórumok munkájában.

Pénzügy és számvitel alapképzési szakon a közgazdász

Tudása

- ▶ Rendelkezik a gazdaságtudomány alapvető, átfogó fogalmainak, elméleteinek, tényeinek, nemzetgazdasági és nemzetközi összefüggéseinek ismeretével, a releváns gazdasági szereplőkre, funkciókra és folyamatokra vonatkozóan.
- ▶ Elsajátította a gazdaság mikro és makro szerveződési szintjeinek alapvető elméleteit és jellemzőit, birtokában van az alapvető információ-gyűjtési, matematikai és statisztikai elemzési módszereknek.
- ▶ Ismeri a projektben, teamben, munkaszervezetben való együttműködés, a projektvezetés szabályait és etikai normáit.

- ▶ Ismeri a pénzügy és a számvitel alapfogalmait, a pénzügyi termékeket és piacokat, a számviteli információs rendszert, a beszámoló részeit, illetve az azt alátámasztó könyvelési folyamatokat.
- ▶ Ismeri a pénzügyi és számviteli összefüggéseket, áttekintése van a legfontosabb elméleti megközelítésekről, elsajátította a pénzügyi és a számviteli gondolkodás alapjait.
- ▶ Érti a vállalati gazdálkodás céljait, alapvető törvényszerűségeit.
- ▶ Ismeri a vállalati gazdálkodás finanszírozási, számviteli-adózási alrendszerét, a vállalati finanszírozás alapelveit, közvetlen és közvetett finanszírozás formáit.
- ▶ Elsajátította a pénzügyi, számviteli folyamatok tervezésének, szervezésének, irányításának, ellenőrzésének elméleti alapjait és gyakorlatát, az értékelés technikáit.
- ▶ Ismeri a hazai és nemzetközi adózási, számviteli szabályokat, a vállalkozások működésének (alapítás, működés, átalakulás, megszüntetés) számviteli, pénzügyi megjelenítését.
- ▶ Ismeri a pénzügyi rendszer felépítését, az egyes pénzügyi típusok sajátosságait, a hitelezési folyamatot, az értékpapírpiacon működésének fontosabb elemeit.
- ▶ Ismeri az államháztartás feladatait és felépítését, a költségvetési gazdálkodás alapvető törvényszerűségeit, a költségvetési finanszírozás alapelveit és lehetséges technikáit, valamint a magyar ellenőrzési és felügyeleti rendszert.

Képességei

- ▶ Gazdasági tevékenységet, projektet tervez, szervez, kisebb vállalkozást, gazdálkodó szervezetet, irányít és ellenőriz. A tanult elméletek és módszerek alkalmazásával tényeket és alapvető összefüggéseket tár fel, rendszerez és elemez, önálló következtetéseket, kritikai észrevételeket fogalmaz meg, döntés-előkészítő javaslatokat készít, döntéseket hoz rutin- és részben ismeretlen – hazai, illetve nemzetközi – környezetben is.
- ▶ Követi és értelmezi a világgazdasági, nemzetközi üzleti folyamatokat, a gazdaságpolitika és a szakterület szerint releváns, kapcsolódó szakpolitikák, jogszabályok változásait, azok hatásait, ezeket figyelembe veszi elemzései, javaslatai, döntései során.
- ▶ Képes a pénzügyi, befektetési, finanszírozási, beruházási döntések előkészítésére, a hitelkérelmek, pénzügyi tervek, pályázatok készítésére, értékelésére.
- ▶ Képes a pénzügyi és a számviteli nyilvántartási rendszerek használatára.

- ▶ Számviteli beszámolókat, pénzügyi kimutatások készítését és elemzését.
- ▶ Meg tudja határozni az adó-, illeték-, vám-, jövedék- és társadalombiztosítási kötelezettségeket, valamint el tudja készíteni az ezekhez kapcsolódó bevallásokat.
- ▶ Számviteli politika, számviteli szabályzatok készítésére képes.
- ▶ Gazdasági mutatók kiszámítására és azokból következtetések levonására képes.
- ▶ Képes idegen nyelven kommunikálni.
- ▶ Képes önálló szakirodalmi feldolgozásra.

Attitűdje

- ▶ A minőségi munkavégzés érdekében problémaérzékeny, proaktív magatartást tanúsít, projektben, csoportos feladatvégzés esetén konstruktív, együttműködő, kezdeményező.
- ▶ Fogékony az új információk befogadására, az új szakmai ismeretekre és módszertanokra, nyitott az új, önálló és együttműködést igénylő feladatok, felelősségek vállalására. Törekszik tudásának és munkakapcsolatainak fejlesztésére, ebben munkatársaival való együttműködésre.
- ▶ Nyitott a pénzügyeket és számvitelt érintő jelenségek, problémák iránt, elkötelezett a megoldásukat illetően.
- ▶ Folyamatosan törekszik az önképzésre, tudása, ismeretei aktualizálására.
- ▶ Érdeklődik az innovációk iránt.

Autonómiája és felelőssége

- ▶ Általános szakmai felügyelet mellett, önállóan végzi és szervezi a munkaköri leírásban meghatározott feladatokat. Önállóan szervezi meg a gazdasági folyamatok elemzését, az adatok gyűjtését, rendszerezését, értékelését. Az elemzésekért, következtetéseikért és döntéseikért felelősséget vállal.
- ▶ Önállóan vezet, szervez, irányít gazdálkodó szervezetben szervezeti egységet, munkacsoportot, illetve vállalkozást, kisebb gazdálkodó szervezetet, felelősséget vállalva a szervezetért és a munkatársakért.
- ▶ Alkalmas önálló munkavégzésre (módszertan, technika kiválasztása; a munka szervezése, tervezése, irányítása; az adatok gyűjtése, rendszerezése, elemzése, értékelése; általános és szakmai fejlődése).

- ▶ Felelősséget vállal a munkájával és magatartásával kapcsolatos szakmai, jogi és etikai normák és szabályok betartásáért, tevékenysége következményeiért, javaslataiért, döntéseiért.
- ▶ Munkáját a minőségi munkavégzés jellemzi.

Turizmus-vendéglátás alapképzési szakon a közgazdász

Tudása

- ▶ Rendelkezik a gazdaságtudomány alapvető, átfogó fogalmainak, elméleteinek, tényeinek, nemzetgazdasági és nemzetközi összefüggéseinek ismeretével, a releváns gazdasági szereplőkre, funkciókra és folyamatokra vonatkozóan.
- ▶ Elsajátította a gazdaság mikro és makro szerveződési szintjeinek alapvető elméleteit, birtokában van az alapvető információgyűjtési, matematikai és statisztikai elemzési módszereknek.
- ▶ Ismeri a projektben, csapatban, munkaszervezetben való együttműködés, a projektvezetés szabályait és etikai normáit.
- ▶ Ismeri a turisztikai ágazat működésének elveit és annak kapcsolódó ágazatait, ismeri a turizmus hazai és nemzetközi piacát, a piac szereplőit, jellemzőit, sajátosságait és kapcsolódásait.
- ▶ Ismeri a különböző típusú turisztikai vállalkozások (szálláshelyek, vendéglátóhelyek, szabadidős létesítmények) típusait, valamint azok működtetésére és piaci tevékenységeinek irányítására vonatkozó elveket és menedzsment módszereket.
- ▶ Ismeri a turizmus ágazatainak és tevékenységeinek (például szállás- és vendéglátóhelyek, utazásszervezés és közvetítés, térség-menedzsment szervezetei, egyéb szolgáltatók stb.) működését, értékelését, döntési kritériumait, szakmai részterületeit és ágazati kapcsolódási pontjait.
- ▶ Ismeri a turizmushoz és a vendéglátáshoz kapcsolódó más szak- és tudományterületek alapvető tényeit és összefüggéseit (földrajz, művelődéstörténet, környezetvédelem, jog, egészségtudomány, gasztronómia, élelméztudomány).
- ▶ Képes legalább két idegen nyelven kommunikálni.
- ▶ Képes önálló szakirodalmi feldolgozásra.

Képességei

- ▶ Képes gazdasági tevékenységet, projektet tervezni, szervezni, kisebb vállalkozást, gazdálkodó szervezetet irányítani és ellenőrizni.

- ▶ A tanult elméletek és módszerek alkalmazásával tényeket és alapvető összefüggéseket képes feltárni, rendszerezni és elemezni, önálló következtetéseket, kritikai észrevételeket megfogalmazni, döntés-előkészítő javaslatokat készíteni, döntéseket hozni rutin- és részben ismeretlen környezetben is.
- ▶ Képes következtetései, az azokat megalapozó tudás és érvelés világos és egyértelmű kommunikálására, szakmai és laikus közönség felé egyaránt.
- ▶ Képes a turisztikai vállalkozások piaci tevékenységének szervezésére és irányítására.
- ▶ Képes a szakterülethez tartozó informatikai ismeretek alkalmazására.
- ▶ Képes kidolgozott szakmai javaslatok, vezetői beszámolók, marketingajánlatok (például programfüzetek, étlapok) készítésére.
- ▶ Képes a szolgáltatásokkal és az intenzív ügyfélkapcsolattal összefüggő problémák felismerésére és hatékony kezelésére.
- ▶ Alkotó, kreatív önállósággal épít ki és kezdeményez új gyakorlati megoldásokat.
- ▶ Képes a turisztikai és vendéglátó vállalkozások tevékenységének részleges vagy teljes körű tervezésére, szervezésére, irányítására és ellenőrzésére.
- ▶ Képes a turizmus és a vendéglátás különféle területein jelentkező gazdasági problémák kezelésére és megoldására.
- ▶ Képes szakszerű és hatékony kommunikációra írásban és szóban is.

Attitűdje

- ▶ A minőségi munkavégzés érdekében problémaérzékeny, proaktív magatartást tanúsít, projektben, csoportos feladatvégzés esetén konstruktív, együttműködő, kezdeményező.
- ▶ Fogékony az új információk befogadására, az új szakmai ismeretekre és módszertanokra, nyitott az új, önálló és együttműködést igénylő feladatok, felelősségek vállalására. Törekszik tudásának és munkakapcsolatainak fejlesztésére, ebben munkatársaival való együttműködésre.
- ▶ Követi és értelmezi a világgazdasági, nemzetközi üzleti folyamatokat, a gazdaságpolitika és a szakterület szerint releváns, kapcsolódó szakpolitikák, jogszabályok változásait, azok hatásait, ezeket figyelembe veszi elemzései, javaslatai, döntései során.

- ▶ Nyitott a gazdaságtudományok átfogó gondolkodásmódjának és gyakorlati működése alapvető jellemzőinek hiteles közvetítésére.
- ▶ Környezetérzékeny, gyakorlatorientált szemléletmódú.
- ▶ A vendéglégedettséget előtérbe helyező minőségi szemléletmódot követ és közvetít a munkatársak felé is.
- ▶ Nyitott a turizmust és vendéglátást, illetve az adott gazdálkodó szervezetet érintő változások megismerésére, ezek hatásainak megértésére, az új szakmai ismeretek és módszertanok alkalmazására.
- ▶ Törekszik a szakmai eredmények, javaslatok megosztására a turizmus és vendéglátás fejlesztése iránt érdeklődők körében.
- ▶ Az életpálya-tervezés fontosságát elismeri, az életen át tartó tanulásra törekszik.

Autonómiája és felelőssége

- ▶ Általános szakmai felügyelet mellett önállóan végzi és szervezi a munkaköri leírásban meghatározott feladatokat. Önállóan szervezi meg a gazdasági folyamatok elemzését, az adatok gyűjtését, rendszerezését, értékelését.
- ▶ Az elemzéseiről, következtetéseiről és döntéseiről felelősséget vállal.
- ▶ Önállóan vezet, szervez, irányít gazdálkodó szervezetben szervezeti egységet, munkacsoportot, illetve vállalkozást, kisebb gazdálkodó szervezetet, felelősséget vállalva a szervezetért és a munkatársakért.
- ▶ Tudatosan vállalja és közvetíti szakmája etikai normáit.
- ▶ Kész a turizmus társadalmi, gazdasági, technológiai és jogi környezetében bekövetkező változások önálló megfigyelésére, a vonatkozó szakpolitikák követésére, a következtetések felelősségteljes levonására.

A sportközgazdász

Tudása

- ▶ Elsajátította a gazdaságtudomány, illetve gazdaság mikro és makro szerveződési szintjeinek fogalmait, elméleteit, folyamatait és jellemzőit, ismeri a meghatározó gazdasági tényeket.
- ▶ Érti a gazdálkodó szervezetek struktúráját, működését és hazai, illetve nemzeti határokon túlnyúló kapcsolatrendszerét, információs és motivációs tényezőit, különös tekintettel az intézményi környezetre.

- ▶ Ismeri az európai integrációs folyamatot és az Európai Uniónak a tevékenységéhez kapcsolódó szakpolitikáit.
- ▶ Birtokában van a problémafelismerés, -megfogalmazás és -megoldás, az információgyűjtés és -feldolgozás korszerű, elméletileg is igényes matematikai-statisztikai, ökonometriai, modellezési módszereinek, ismeri azok korlátait is.
- ▶ Ismeri a vállalkozás, gazdálkodó szervezet és projekt tervezési és vezetési szabályait, szakmai és etikai normáit.
- ▶ Ismeri a sportgazdasági rendszer működési elveit, intézményi sajátosságait, a sportszervezetek struktúráját, működését, kapcsolatrendszerét, a sportgazdaság szereplőinek viselkedését meghatározó környezeti tényezőket, a döntések információs és motivációs tényezőit.
- ▶ Ismeri és érti a sportgazdaság területén a problémák beazonosítására alkalmas sportközgazdász szakértői tudás alapjait, a sportgazdaság területén alkalmazható információgyűjtési elemzési, problémamegoldási módszereket.
- ▶ Tisztában van a sportjog, a sportszociológia, a sportfinanszírozás, sportszervezeti pénzügyek és számvitel releváns fogalmaival, elméleteivel.
- ▶ Ismeri és érti a sportgazdaság hazai és nemzetközi környezeti, társadalmi és gazdasági összefüggéseit, követelményeit, az aktuális kutatási kérdéseket és eredményeket.
- ▶ Széles kontextusban ismeri az életpálya-tervezés lehetőségeit, feltételeit, eszközeit és módszereit, beleértve mások segítségének, motiválásának feltétel- és eszközrendszerét.
- ▶ A munka világán túl is releváns, átfogó társadalmi és közéleti műveltséggel és tudásanyaggal rendelkezik.

Képességei

- ▶ Önálló új következtetéseket, eredeti gondolatokat és megoldási módokat fogalmaz meg, képes az igényes elemzési, modellezési módszerek alkalmazására, komplex problémák megoldására irányuló stratégiák kialakítására, döntések meghozatalára, változó hazai és nemzetközi környezetben, illetve szervezeti kultúrában is.
- ▶ A gyakorlati tudás, tapasztalatok megszerzését követően képes közepes és nagyméretű vállalkozás, komplex szervezeti egység vezetésére, gazdálkodó szervezetben átfogó gazdasági funkciók ellátására, összetett gazdálkodási folyamatok tervezésére, irányítására, az erőforrásokkal történő gazdálkodásra. Nemzetközi, multikulturális környezetben is képes hatékony munkavégzésre.

- ▶ Magyar és idegen nyelven elméleti és ténybeli forrásokat tár fel, sportgazdasági szakterületen, illetve a releváns kapcsolódó tudományoknak a szakmai közleményeit követi.
- ▶ A sportgazdaság területén releváns gazdasági problémák feltárása, elemzése és megoldása során figyelembe veszi azok komplex társadalmi, szakpolitikai összefüggésrendszerét.
- ▶ Az elemzés és a gyakorlati problémamegoldás során, ha szükséges, interdiszciplináris megközelítést alkalmaz.
- ▶ Önálló új következtetéseket, eredeti gondolatokat és megoldási módokat fogalmaz meg, multidiszciplináris kontextusban, új és eddig ismeretlen környezetben, nem teljes, illetve korlátozott információk mellett is.
- ▶ Képes szakmai elemzéseket, esettanulmányokat a szakmai közlés szabályai szerint közzétenni, szükség esetén idegen nyelven is. Képes hatékonyan felhasználni a sportélet különböző erőforrásait, ismeri a sport berkeiben azokat az alapvető viszonyokat és törvényszerűségeket, amelyek kizárólag a testnevelésre és a sportmozgalomra jellemzők.
- ▶ A mesterképzésben végzett képes civil szervezetek alapítására, működtetésére, különös tekintettel a sport civil szervezetekre.

Attitűdje

- ▶ Kritikusan viszonyul saját, illetve a beosztottak munkájához és magatartásához, innovatív és proaktív magatartást tanúsít a gazdasági problémák kezelésében. Nyitott és befogadó a gazdaságtudomány és gyakorlat új eredményei iránt.
- ▶ Kulturált, etikus és tárgyilagos értelmiségi hozzáállás jellemzi a személyekhez, illetve a társadalmi problémákhoz való viszonyulása során, munkájában figyel a szélesebb körű társadalmi, ágazati, regionális, nemzeti és európai értékre (ideértve a társadalmi, szociális és ökológiai, fenntarthatósági szempontokat is). Törekszik tudásának és munkakapcsolatainak fejlesztésére, erre munkatársait és beosztottait is ösztönzi, segíti, támogatja.
- ▶ Hivatásának tartja a gazdaságtudományok átfogó gondolkodásmódjának és értékrendszerének, gyakorlati működése alapvető jellemzőinek hiteles közvetítését munkahelyi környezetben és azon kívül, szakmai és nem szakmai közönség számára is.
- ▶ Fontosnak tartja gondolatainak, szakmai eredményeinek, javaslatainak közzétételét szakmai fórumokon előadások és szakmai tanulmányok, publikációk formájában is, magyar és idegen nyelven egyaránt.

- ▶ Saját szakmai pályájának tervezésében és szervezésében a szakmai és társadalmi tudás és a társadalmi hasznosság gyarapításának igénye motiválja.

Autonómiája és felelőssége

- ▶ Szervezetpolitikai, stratégiai, irányítási szempontból jelentős területeken is önállóan választja ki és alkalmazza a releváns problémamegoldási módszereket, önállóan lát el gazdasági elemző, döntés-előkészítő, tanácsadói feladatokat.
- ▶ Önállóan létesít, szervez és irányít nagyobb méretű vállalkozást vagy nagyobb szervezetet, szervezeti egységet is.
- ▶ Felelősséget vállal saját munkájáért, az általa irányított szervezetért, vállalkozásáért, az alkalmazottakért.
- ▶ Önállóan azonosítja, tervezi és szervezi saját és beosztottai szakmai és általános fejlődését, azokért felelősséget vállal és visel.
- ▶ Önállóan tárja fel a szakterületi kapcsolódásokat. Felelősséget vállal és visel tevékenységének más szakterületeket érintő következményeiért.
- ▶ Az eredményes szakmai munkához szükséges tágabb szakmai, szakpolitikai, hazai és nemzetközi kapcsolatait önállóan kezdeményezi és szervezi, döntéseinek következményeit ilyen kontextusokban is vállalja.
- ▶ Társadalmi és közéleti ügyekben kezdeményező, felelős magatartást tanúsít a munkatársak, beosztottak vonatkozásában.

Az ellátásilánc-menedzser

Tudása

- ▶ Elsajátította a gazdaságtudomány, illetve a gazdaság mikro és makro szerveződési szintjeinek fogalmait, elméleteit, folyamatait és jellemzőit, ismeri a meghatározó gazdasági tényeket.
- ▶ Érti a gazdálkodó szervezetek struktúráját, működését és hazai, illetve nemzeti határokon túlnyúló kapcsolatrendszerét, információs és motivációs tényezőit, különös tekintettel az intézményi környezetre.
- ▶ Ismeri az európai integrációs folyamatot és az Európai Uniónak a tevékenységéhez kapcsolódó szakpolitikáit.
- ▶ Birtokában van a problémafelismerés, -megfogalmazás és -megoldás, az információgyűjtés és -feldolgozás korszerű, elméletileg is igényes

matematikai-statisztikai, ökonometriai, modellezési módszereinek, ismeri azok korlátait is. Ismeri a vállalkozás, gazdálkodó szervezet, projekttervezési és -vezetési szabályait, szakmai és etikai normáit.

- ▶ Ismeri és érti a vállalati logisztikai folyamatok, illetve az ellátásilánc működésére ható meghatározó üzleti és technikai folyamatokat.
- ▶ Ismeri a logisztika és ellátásilánc-menedzsment területének meghatározó kutatási irányait, azok fogalomrendszerét és a kutatáshoz szükséges módszertani alapokat.
- ▶ Részletekbe menően ismeri az ellátásilánc-menedzsment modern üzleti megoldásainak eszköztárát és az ellátási lánc hatékony menedzsmentjét támogató informatikai megoldásokat.
- ▶ Jól ismeri a logisztikai rendszer belső felépítését, a logisztikai folyamatok és rendszerek, tervezési, elemzési és fejlesztési módszereit és eljárásait.
- ▶ Ismeri a logisztika, illetve egyes alrendszerei és az ellátásilánc teljesítményének értékelésére alkalmas technikákat.

Képességei

- ▶ Önálló új következtetéseket, eredeti gondolatokat és megoldási módokat fogalmaz meg, képes az igényes elemzési, modellezési módszerek alkalmazására, komplex problémák megoldására irányuló stratégiák kialakítására, döntések meghozatalára változó hazai és nemzetközi környezetben, illetve szervezeti kultúrában is.
- ▶ A gyakorlati tudás, tapasztalatok megszerzését követően közepes és nagyméretű vállalkozást, komplex szervezeti egységet vezet, gazdálkodó szervezetben átfogó gazdasági funkciót lát el, összetett gazdálkodási folyamatokat tervez, irányít, az erőforrásokkal gazdálkodik. Nemzetközi, multikulturális környezetben is képes hatékony munkavégzésre.
- ▶ Képes a vállalati versenyképességet támogató logisztikai fejlesztések és célkitűzések megfogalmazására.
- ▶ Képes a logisztikai folyamat elvárásainak és teljesítményének más vállalati funkcióval történő hatékony összehangolására.
- ▶ Képes a vállalati logisztikai folyamatok rendszerszemléletű és a folyamatokat középpontba helyező irányítására és fejlesztésére.
- ▶ Képes a hatékonyabb ellátásilánc-menedzsment eszközeinek vállalatspecifikus meghatározására.

- ▶ Képes a logisztika és ellátásilánc-menedzsment meghatározó kutatási területein önálló kutatási probléma megfogalmazására és a kutatás végrehajtására.

Attitűdje

- ▶ Kritikusan viszonyul saját, illetve a beosztottak munkájához és magatartásához, innovatív és proaktív magatartást tanúsít a gazdasági problémák kezelésében.
- ▶ Nyitott és befogadó a gazdaságtudomány és gyakorlat új eredményei iránt.
- ▶ Kulturált, etikus és tárgyilagos értelmiségi hozzáállás jellemzi a személyekhez, illetve a társadalmi problémákhoz való viszonyulása során, munkájában figyel a szélesebb körű társadalmi, ágazati, regionális, nemzeti és európai értékre (ideértve a társadalmi, szociális és ökológiai, fenntarthatósági szempontokat is).
- ▶ Törekszik tudásának és munkakapcsolatainak fejlesztésére, erre munkatársait és beosztottait is ösztönzi, segíti, támogatja.
- ▶ Elkötelezett a minőségi munkavégzés iránt.
- ▶ Nyitott és befogadó az ellátásilánc-menedzsment lehetőségei és a gyakorlat új eredményei, valamint a társadalmi-gazdasági-jogi környezet szakterületét érintő változások iránt.

Autonómiája és felelőssége

- ▶ Szervezetpolitikai, stratégiai, irányítási szempontból jelentős területeken is önállóan választja ki és alkalmazza a releváns problémamegoldási módszereket, önállóan lát el gazdasági elemző, döntés-előkészítő, tanácsadói feladatokat.
- ▶ Önállóan létesít, szervez és irányít nagyobb méretű vállalkozást vagy nagyobb szervezetet, szervezeti egységet is.
- ▶ Felelősséget vállal saját munkájáért, az általa irányított szervezetért, vállalkozásáért, az alkalmazottakért. Önállóan azonosítja, tervezi és szervezi saját és beosztottai szakmai és általános fejlődését, azokért felelősséget vállal és visel.
- ▶ A szakmai feladatok megoldása során önállóan választja ki és alkalmazza a releváns ellátásilánc-menedzsment problémamegoldási módszereket.
- ▶ Kutatási-fejlesztési és projektcsoportokhoz csatlakozva – a csoportok tagjaival együttműködve – megszerzett ismereteit, gyakorlati tapasztalatait, képességeit és készségeit mozgósítja.

- ▶ Képviseli, betartja és betartatja a szervezet etikai normáit, szükség esetén kezdeményezi azok továbbfejlesztését.

Számvitel szakon a közgazdász

Tudása

- ▶ Elsajátította a gazdaságtudomány, illetve gazdaság mikro és makro szerveződési szintjeinek fogalmait, elméleteit, folyamatait és jellemzőit, ismeri a meghatározó gazdasági tényeket.
- ▶ Érti a gazdálkodó szervezetek struktúráját, működését és hazai, illetve nemzeti határokon túlnyúló kapcsolatrendszerét, információs és motivációs tényezőit, különös tekintettel az intézményi környezetre.
- ▶ Ismeri az európai integrációs folyamatot és az Európai Uniónak a tevékenységéhez kapcsolódó szakpolitikáit.
- ▶ Birtokában van a problémafelismerés, -megfogalmazás és -megoldás, az információgyűjtés és -feldolgozás korszerű, elméletileg is igényes matematikai-statisztikai, ökonometriai, modellezési módszereinek, ismeri azok korlátait is.
- ▶ Ismeri a vállalkozás, gazdálkodó szervezet és projekt tervezési és vezetési szabályait, szakmai és etikai normáit.
- ▶ Ismeri a számvitel és a könyvvizsgálat specifikus összefüggéseit, hazai és nemzetközi szabályozásának lényegét, tartalmát és elemeit.
- ▶ Átlátja az általános társadalmi-gazdasági környezet mechanizmusait, a piac működési elveit, a gazdálkodó szervezetek működési rendjét, céljait, a gazdálkodás eredményeit befolyásoló tényezőket.
- ▶ Ismeri a gazdálkodó egységek, vállalatok és szervezetek működési területeinek vezetési-irányítási és koordinálási feladatait, elveit, technikáit és módszereit.
- ▶ Ismeri a pénzügyi kimutatások összeállításának és elemzésének technikáit, módszereit, a pénzügyi instrumentumok számvitelét, a számvitel és a könyvvizsgálat számítógépes támogatásának mechanizmusát.
- ▶ Ismeri mindazon sajátos technikákat, amelyek a tudományterület elméleti kérdéseinek kutatását és gyakorlati alkalmazását lehetővé teszik.

- ▶ Önálló új következtetéseket, eredeti gondolatokat és megoldási módokat fogalmaz meg, képes az igényes elemzési, modellezési módszerek alkalmazására, komplex problémák megoldására irányuló stratégiák kialakítására, döntések meghozatalára, változó hazai és nemzetközi környezetben, illetve szervezeti kultúrában is.
- ▶ A gyakorlati tudás, tapasztalatok megszerzését követően képes közepes és nagyméretű vállalkozás, komplex szervezeti egység vezetésére, gazdálkodó szervezetben átfogó gazdasági funkciók ellátására, összetett gazdálkodási folyamatok tervezésére, irányítására, az erőforrásokkal történő gazdálkodásra. Nemzetközi, multikulturális környezetben is képes hatékony munkavégzésre.
- ▶ Képes a hazai és nemzetközi gazdasági folyamatok, a gazdálkodó szervezetek környezetének rendszerszemléletű elemzésére.
- ▶ Képes a különféle gazdasági rendszerek, intézmények, intézetek számviteli és ellenőrzési rendszerének kialakítására, működtetésére, irányítására és ellenőrzésére.
- ▶ Képes a számvittel összefüggő gazdasági problémák felismerésére, elemzésére, a megoldást szolgáló stratégiai és operatív döntések meghozatalára, a végrehajtás irányítására.
- ▶ Képes az egyedi és konszolidált beszámoló összeállítására, elemzésére.
- ▶ Képes a gazdálkodó egységek költségvetési kapcsolatainak ellenőrzésére, elemzésére.
- ▶ Képes a nemzetközi számvitel szabályainak alkalmazására, a pénzügyi kimutatások összeállítására elemzésére.

Attitűdje

- ▶ Kritikusan viszonyul saját, illetve a beosztottak munkájához és magatartásához, innovatív és proaktív magatartást tanúsít a gazdasági problémák kezelésében. Nyitott és befogadó a gazdaságtudomány és gyakorlat új eredményei iránt.
- ▶ Kulturált, etikus és tárgyilagos értelmiségi hozzáállás jellemzi a személyekhez, illetve a társadalmi problémákhoz való viszonyulása során, munkájában figyel a szélesebb körű társadalmi, ágazati, regionális, nemzeti és európai értékekre (ideértve a társadalmi, szociális és ökológiai, fenntarthatósági szempontokat is).
- ▶ Törekszik tudásának és munkakapcsolatainak fejlesztésére, erre munkatársait és beosztottait is ösztönzi, segíti, támogatja.

- ▶ Hitelesen közvetíti a hazai és nemzetközi számviteli szabályrendszereket, bemutatva a szabályozó által kínált lehetőségek vállalat specifikus előnyeit és hátrányait.
- ▶ A vállalkozás vagy szektor életében bekövetkező, választási lehetőséget nyújtó gazdasági döntéseinek meghozatala során törekszik a jogszabályok, standardok és etikai normák teljes körű figyelembevételére – döntés-előkészítőként bemutatva valamennyi releváns kimenet számszerűsíthető és nem számszerűsíthető pozitív és negatív hatását.
- ▶ Átfogó ismeretei birtokában kezdeményező szerepet vállal szakmájának a közösség szolgálatába állítására.
- ▶ Fejlett szakmai identitással, hivatástudattal rendelkezik, amelyet a szűkebb szakmai és a szélesebb társadalmi közösség felé is vállal.
- ▶ A gyorsan változó jogszabályi környezetben – a szakma kötelező továbbképzési előírásai mellett, illetve azon túlmutatóan – belső igényként fogalmazza meg a folyamatos szakmai fejlődést, fokozatosan beépítve munkája során az így megszerzett új ismereteket és eljárásokat.

Autonómiája és felelőssége

- ▶ Szervezetpolitikai, stratégiai, irányítási szempontból jelentős területeken is önállóan választja ki és alkalmazza a releváns problémamegoldási módszereket, önállóan lát el gazdasági elemző, döntés-előkészítő, tanácsadói feladatokat.
- ▶ Önállóan létesít, szervez és irányít nagyobb méretű vállalkozást vagy nagyobb szervezetet, szervezeti egységet is.
- ▶ Felelősséget vállal saját munkájáért, az általa irányított szervezetért, vállalkozásáért, az alkalmazottakért.
- ▶ Önállóan azonosítja, tervezi és szervezi saját és beosztottai szakmai és általános fejlődését, azokért felelősséget vállal és visel.
- ▶ Kész arra, hogy magas szintű elméleti és módszertani megalapozottságú gazdasági és üzleti ismeretekkel rendelkező szakemberekké váljon a modern piacgazdasági feltételek között működő gazdasági szervezetekben, felsővezetői funkciókat is vállalva.
- ▶ Szakmai munkában kimagasló igényességet is tükröz, az értelmiségi léthez kötődő általános műveltséget, beleértve gyarapításának forrásait és módszereit fontosnak tartja.

- ▶ A számvitel társadalmi, gazdasági és jogi környezetében bekövetkező változások érdeklik, a szakmai döntések következményeinek felelős végiggondolása és figyelembe vétele jellemzi.
- ▶ Társadalmi érzékenység, kockázattudatos, a döntéshozatalnál a személyes felelősségvállalást nem elhárító.

